

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

AÑO (Leto) VIII.

BUENOS AIRES, 22. DE MAYO (MAJA) DE 1937 No. (Štev.) 20

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctva.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

Majniška revolucija

Prihodnji torek 25. maja bo argentinski narod proslavil 127-letnico znamenitega dogodka, ki bo ostal trajno zabeležen v njegovi zgodovini: obletnico majniške revolucije, s katero so tukajšnji "criolloski" gospodarjem ter s tem položili temelje za neodvisen in srečnejši razvoj dežele, v kateri sedaj tudi mi živimo.

Od zavojevanja dežel ob La Plati pa vse do majniške revolucije so Španci neovirano in samovoljno gospodarili v teh krajih. Tu rojeni prebivalci so bili v vseh ozirih zastavljeni, vse javne službe, vsa trgovina, vsako odličnejše in dobičkanosnejše mesto so bili v rokah ljudi, ki so prihajali iz Španije; bili so to v večini slučajev favoriziranci. mnogokrat popolnoma nesposobni ter brezobzirni napram do načinom; ljudje, ki so tukajšnje prebivalstvo izžemali in ki jim je bila glavna skrb ta, da si "naredi jo Ameriko" ter se s pridobitnim bogastvom čimprej iz te, takrat še v mnogem "divje dežele", vrnejo v Španijo. Da bi lažje ohranili oblast, so prepovedali priseljevanje tujcev, in da bi z lahkoto izžemali prebivalstvo, so monopolizirali vso trgovino.

Takšno stanje je seveda netilo med domačini, med takozvanimi "criollos", veliko nezadovoljstvo. Imeli so odlične može — kakor so bili Moreno, Belgrano, Rivadavia, Saavedra in drugi — pa nobenemu izmed teh niso bile dostopne javne službe; domačini so morali opravljati najbolj skromne in najbolj slabo plačane posle, dočim so "privandranči" z lahkoto kopicili bogastva.

Ko je bilo razpoloženje med domačini takšno, so začele prihajati iz Evrope vesti o francoski revoluciji ter o načelih o enakopravnosti, svobodi in bratstvu, ki jih je bila ta revolucija proglasila. Tukajšnji prosvitljenci so začeli zbirati ljudstvo okrog sebe ter propagirati idejo svobode. Nezadovoljstvo je narasčalo ter je čakalo na ugodne prilike, da izbruhne. Ta prilika se je pokazala, ko je 13. maja 1810 nekakšna ladja prinesla v Buenos Aires vest, da je zmagovalni Napoleon vdrl s svojo vojsko v Španijo ter jo zasedel. Dogodki, ki so se bili odigrali par let prej — leta 1806. in 1807. — v Buenos Airesu, so bili vili criollosom potrebno samozavest. Takrat so bili namreč Angleži poskušali zavojevati sedanjo Argentino. Poslali so semkaj več tisoč mož in so bili prepričani, da bodo imeli lahek posel. Ne bili bi se varali, da so imeli opraviti samo s Španci. Tedanji španski podkralj se je namreč Angležev tako prestrašil, da je s svojimi vojaki brž pobegnil iz Buenos Airesa, ko se je angleška vojska izkrcala pri sedanjem Quilmesu. Domačini, prepuščeni sami sebi, so izračunali, da bodo lažje prišli do svoje samostojnosti, če bodo imeli Špance za svoje gospodarje, nego če bi imeli Angleže. In zato so se Beresfordovim četam postavili po

Largo Caballero podal ostavko

VAŽNA SPREMENBA SE JE IZVRŠILA V ŠPANIJI S TEM, DA JE VODSTVO VLADE PREVZEL JUAN NEGRIN — OBLAST JE PRESLA V ROKE ZMERNEJŠE VLADE BAJE NA PRIGOVARJANJE FRANCIE IN ANGLIJE

Preteklo soboto 15. maja je španska vlada s sedežem v Valenciji in s svojim načelnikom Largom Caballero na čelu podala ostavko, katero so že delj časa pričakovali toliko na Španskem kolikor drugod. Dogodki v republiki se namreč niso razvijali zadnje čase preveč ugodno za one, ki se borijo proti revolucionarjem. Na bojiščih ni bilo že delj časa nobenega važnejšega uspeha na strani vladnih čet, na fronti pri Bilbau se je položaj znatno poslabšal v poslednjih tednih, tako da je vojska generala Mole že blizu glavnega mesta euzkadijske dežele in v vladnem taboru samem ni bilo one sloge, ki bi jo vsak človek pričakoval spričo dejstva, da se mora ta tabor vendar boriti proti skupnemu sovražniku, proti revolucionarjem, ki predstavljajo za republiko tem večjo nevarnost, ker so podpirani ter zalagani z orožjem in z možmi tudi od tujih vlasti. V Kataloniji so se dogodile pred tedni hude reči. Anarhisti s ose skušali polastiti oblasti in v Barceloni ter drugod so se pristaši republike klali med seboj.

Položaj je bil slab in je zahteval temeljito spremembo. Izgleda, da se je ta sprememba izvršila z odstopom Largo Caballera.

Ljudje, ki zagotavljajo, da so dobro poučeni, razlagajo zadnje dogodke v Španiji na sledeči način:

Res je izgledalo, da se Francozi in Angleži vse premalo brigajo za razvoj dogodkov v Španiji ter za vmešavanje Italijanov in Nemcev v državljansko vojno, vendar pa o brezbriznosti ni in ne more biti govora. Toliko Francija kolikor Anglija imata na Sredozemskem morju preveč življenskih interesov, da bi jima moglo biti vseeno kdo bo ukazoval na Balearskih otokih in okrog Gbraltarja. Zato je razumljivo, da so v Londonu in Parizu z največjimi skrbmi gledali na dogodke, ko je obstajala možnost, da se Italijani in Nemci vgnezdijo na važnih postojankah v Sredozemskem morju. Če nista ne francoska vlada ne angleška z večjo energijo

robu in sicer tako, da so morali Angleži opustiti svoje načrte.

Spomin na to "reconquista" je bil leta 1810, ko so v Buenos Airesu doznali, da je Napoleon zavladal Španiji, še svež. Med ljudstvom je začelo vreti in sestati se je moral širši upravni svet v Buenos Airesu, ki naj bi domačinom dal nekaj več pravic. Med sejo pa so revolucionarji vdrl v "Cabildo" ter izsilili izročitev oblasti v roke domače vlade, ki ji je predsedoval Saavedra.

To je bil uvod v vrsto nadaljnjih dogodkov in bojev, ki so Argentini zagotovili neodvisnost in s tem njen razvoj v veliko državo, kateri je narava dala vse predpogoje za lepo in srečno bodočnost.

skušali nevtralizirati vmešavanje Nemcev in Italijanov v Španiji, stali imeli za to svoje razloge. Ne konservativni London in ne socialistični Pariz ne marata, da bi v Španiji zavladal komunizem. Pod vladjo Largo Caballera pa je ta nevarnost obstajala, vsaj po mnenju londonske in pariške vlade, ki sta radi tega pustili, da "dogodki dozorevajo"; ko so pa dogodki v zadnjih tednih, radi notranjih sporov in radi napredovanja revolucionarjev v Euzkadijo dozoreli tako, da si Caballero vlada ni mogla več mnogo pomagati, so Angleži in Francozi sporočili predsedniku španske republike Azanji da so pripravljeni pomagati republikancem, če se osnuje taka vlada, ki bo nudila zadosno jamstvo, da zmagi republikanskega orožja ne bo sledila vzpostavitev diktature proletarijata po sovjetskem zgledu. Azanja se je baje posvetoval z vladnim generalom Miajo, ki je prav rad pristal na ta pogoji. In tako se je zgodilo, da je Caballero dobil "od zgoraj", t.j. od Azanje migljaj, naj se umakne, ko itak republikanska stvar pod njegovo vladjo ni prav nič napredovala, ali pa naj vsaj pristane na to, da se delavskim organizacijam, ki so bile od začetka oborožene ter so "operirale" na lastno roko — in včasih, kakor dokazuje-

jo dogodki v Kataloniji, uporabljale orožje celo za medsebojne boje — odvzame možnost vmešavanja v posle vlade in vojaške komande.

Caballero se je rajši umaknil, nego da bi pristal na tak pogoji. Novo vladjo je v razmeroma zelo kratkem času sestavil Juan Negrin López, doseđanji finančni minister. V njej ni nobenega zastopnika delavskih organizacij "Unión General de Trabajadores" ter "Confederación Nacional del Trabajo", marveč jo tvorijo trije socialisti, dva komunisti, en levičarski republikanec, en član katalonske Esquerre in en baški nacionalist. Minister Indalecio Prieto je obenem minister vojne, minister mornarice ter minister aeronavtike. Anarhisti in anarhistični sindikalisti udruženja "Confederación Nacional del Trabajo" se torej popolnoma izločeni iz vlade, v kateri so zmernejši elementi v večini.

Novo vladjo so v Franciji in v Angliji pozdravili z neprikritim zadovoljenjem in bi to moglo služiti kot potrditev gornje razlage zadnjih dogodkov v Španiji.

Nekateri pričakujejo, da se bodo nadaljnji razvoj državljanske vojne kmalu izpremenil v prid republikancem, ki jih bosta Anglija in Francija primerno podprli.

Podonavje in Balkan

Odkar sta se Italija in Nemčija pogodili za skupen fašistični blok, so diplomatje in gospodarski izvedenci obeh držav neumorno na delu, da bi politično in gospodarsko zvalili v svoj blok kar največ manjših držav. Največje politične in gospodarske eksperimente delata obe fašistični velesili v Podonavju in na Balkanu. Vkljub vsemu prizadevanju pa doslej nista mogli beležiti nobenih vidnih uspehov.

Na Balkanu ima Italija močno postojanko v Albaniji. Iz raznih mirrov pa sklepamo da bi se Albanci radi otresli italijanskega gospodarstva. V Podonavju pa je imela Italija svoje zaveznike v Avstriji in Madžarski. Radi pogodbe z Jugoslavijo pa so se Italiji te vezi močno zrahljale. Madžarska se je morala odpovedati reviziji meja, dasi je bila to njena najvažnejša zunanja politična teza. Mussolini je sicer poslal v Budapesto kralja in kraljico ter svojega zeta in zunanjega ministra, grofa Ciana, da duhove melo pomirijo, vprašanje pa je, koliko bo to zaleglo.

Avstrija je tudi, pričela iskati tesnejših stikov s Českoslovaško, ki je najizrazitejša prijateljica Francije in sovjetske Rusije... Avstrijska republika se pač ne čuti več varno pred nemškim nacizmom, kajti Nemčija stremi predvsem za

tem, da spravi vso nemško kri pod svoje okrilje in bi šele potem, kot Velike Nemčija, nastopila svojo novo zgodovino v svojevrstnem samo Nemcem lastnem fašizmu. Medtem ko se Nemčija notranje pripravlja, išče dobrih trgovskih stikov z vsemi državami, tudi z Rusijo, ki jo najbolj sovraži.

Vkljub vsem zagotovilom Mussolinija in Hitlerja, da se bo vse lepo izteklo, Avstrija in Madžarska ne verujete preveč niti enemu niti drugemu. Zato pa se Francija veseli, ker upa, da se ji odpira novo politično in gospodarsko polje v Podonavju. Prav istega menja sta tudi Rusija in Anglija.

Ob priliki kronanja angleškega kralja so se v Londonu zbrani predstavniki raznih držav tudi o politiki menili. Domov grede pa so mnogi obiskali Pariz, kjer so se s člani francoske vlade pomenili o položaju v Evropi.

Iz teh poročil sklepamo, da so podonavske in balkanske države samo toliko v zvezi z Nemčijo in Italijo, v kolikor imajo od tega trgovskih koristi. Seveda je pri mnogih bojazen, da je to nevarna igra. Mussolini in Hitler namreč stremita za tem, da bi v podonavskih in balkanskih državah podprla tisti političen element, ki želi po fašistovski vladati.

DROBNE VESTI

Velika pomorska parada se je izvršila v četrtek pred Spitheadom, kjer se je zbralo okrog 300 vojnih in trgovinskih ladij vseh narodov. Izvršila se je s tem ena izmed najbolj sijajnih točk sporeda angleških kronanskih slavnosti. Zanimivo je, da je bila argentinska oklopna križarka "Moreno" največje izmed vseh vojnih ladij, ki so se udeležile te parade.

44 oseb je bilo obsojenih na smrt v ruskem mestu Svobodni, na daljnem sibirskem vzhodu. Obdoženi so bili, da so vohunili v prid Nemčiji in Japonski. Vsi obsojenci, med katerimi je bila tudi ena ženska, so bili ustreljeni kmalu po proglasitvi obsodbe.

Hudo je napadel Hitlerja in druge nacijske voditelje kardinal Mundelein na nekem zborovanju v Chicagu, kjer je bilo zbranih okrog petsto duhovnikov in prelatov. Dejal je, med drugim, da nikakor ne more razumeti, kako je mogoče da si inteligenčen narod, kakršen je nemški, pustil ukazovati od tujca, kakršen je Hitler, ter od nekaterih njegovih pajdašev, ki so Nemce oropali vseh pravic. "Starši v rajhu nimajo več oblasti nad svojimi sinovi", je dejal kardinal, "in nedolžne deklice morajo po sili zapustiti svoje matere ter iti v delovne taborišče, kjer živijo skupno s cestnimi klateži". Ni težko predstavljati si, da je ta govor ameriškega kardinala hudo razburil nemške nacionalne socialiste in iz Berlina javljajo, da bo Hitlerjeva vlada zahtevala od Vatikana, da papež kard. Mundeleina javno pokara.

Strašna beda vlada v nekaterih kitajskih krajinah, kakor zatrjujejo iz Šangaja prihajajoča poročila, ki pravijo, da gladuje v Kansuju, Ševčenu, Kejčovu in Hunanu na milijone ljudi ter da je od glada umrlo že več tisoč oseb.

Neguša Hajleja Selassieja so baje prepričali angleški, francoski in drugi diplomati, da bo bolj pametno storil, če na prihodnje zasedanje Zveze narodov ne pošlje svojih zastopnikov. Boje se namreč da bi Italija izstopila iz ženevske organizacije, če bi spet kdo začel drezati v abesinsko vprašanje.

Italijanska kraljevska dvojica se mudil v Budimpešti, kamor je šla, da vrne obisk madžarskemu regentu Horthyju.

Nemški minister Goering se je mudil v Italiji, kamor je baje prišel vabiti Mussolinija, naj bi prišel v Nemčijo, da se tam sestane s Hitlerjem ter se z njim porazgovori o raznih evropskih vprašanjih.

Naročnikom in oglaševalcem

Dasi ima maj pet sobot in je tu navada, da izhajajo tedniki le štirikrat mesečno, bo "Slovenski list" izšel tudi prihodnjo soboto, čeprav le na štirih straneh, ker oglasov ne bomo objavili, razen če bo kateri od oglaševalcev to izrecno želel ter bo voljan plačati za izredno objavo svojega oglasa. Prizadete prosimo, da nam svoje zadevne želje sporočijo najkasneje do četrтка.

Upravništvo

Argentinske vesti

Poslanik dr. Cankar med jugoslovanskimi izseljenci v Rosariu in okolici

Z NAVDUŠENJEM IN SIMPATIJO SO NAŠI IZSELJENCI TER KRAJEVNE OBLASTI IN ARGENTINSKA JAVNOST SPR. EJELI PRVEGA POSLANIKA NAŠE DRŽAVE, KI JE PRIŠEL MED NJE

Kakor smo javili v zadnji številki "Slovenskega lista", je naš poslanik g. dr. Izidor Cankar odpotoval pretekli petek zvečer, spremljan od svojega osebnega tajnika, v Rosario, da obišče tamošnje naše kolonije in pa nekatere naselbine v rosarijski okolici. Ko je "El Rapido", s katerim se je g. poslanik vozil, prispel ob 11. zvečer na postajo Sunchales, je bila tamkaj zbrana že velika skupina naših ljudi, z rosarijskim častnim podkonzulom g. Brankom Rubešo na čelu; zastopnika naše države pa so prišli pozdraviti na kolodvor tudi predstavniki tamošnjih argentinskih oblasti, da mu izrečejo dobrodoščilo. V imenu jugoslovanskih priseljencev je g. dr. Cankarja pozdravil z lepim govorom g. Stjepan Miličić. Tolmačil je veselje naših rosarijskih izseljencev, da morejo v svoji sredi prvi krat pozdraviti poslanika naše države ter je odličnemu gostu želel srečno bivanje med njimi. Dr. Cankar se je iskreno zahvalil ter naglasil, da nikakor ni pričakoval, da se bo ob tako pozni uri zbralo toliko rojakov, da ga sprejmejo ob njegovem prvem prihodu v Rosario. Izročil je pozdrave, ki jih izseljencem pošilja domovina, ter je poudaril, da ga je država zato poslala v Argentino, da bo predvsem našemu izseljenstvu koristen. Zato s svojim prihodom v Rosario vrši samo en del svojih dolžnosti: da se na samem kraju seznanji z našimi naselbinami ter se seznanji z njihovimi željami in potrebami. Z avtom, ki ga je mestna občina postavila rosarijskemu gostu na razpolago, se je g. poslanik odpeljal nato v hotel, spremljan od nekaterih naših rojakov.

V Rosariu

Naslednjega dne je g. dr. Cankar sprejel zjutraj nekatere naše izseljence na konzulatu v ul. San Lorenzo 937, posetil je nato rosarijsko borzo, kjer so mu člani upravnega sveta v podrobnostih razkazali posamezne oddelke veličastnega posloplja ter ga informirali o poslovanju te borze, ki je, kar se žita in še posebno koruze tiče, ena izmed največjih na svetu. Nato je g. poslanik opravil dolžne obiske pri šefu policije ter na mestni intendantu, nekoliko pred poldnevom pa je po radiu L. T. 3 pozdravil Argentinec v kasteljansčini, naše izseljence pa v hrvaškem jeziku ter se vsem zahvalil za topli sprejem, katerega je bil povsod deležen.

Popoldne si je g. minister ogle-

dal zavod slovenskih šolskih sester, kjer ga je v našem jeziku pozdravila z lepim govorom deklica Berta Rubeša, v imenu argentinskih gojenk pa slušateljica univ. g.ña. Beatriz Castillo. Odpeljal se je nato v delavsko naselbino "Pueblo Nuevo", kjer je naseljenih mnogo naših ljudi iz najbolj južnih krajev države. Pred kinom "Internacional", ki je last našega priseljenca Simona Cvetkova, se je zbrala prav lepa skupina naših ljudi, ki so g. ministra pozdravili z navdušenim ploskanjem. Zatrjevali so, da bi jih bilo še mnogo več prišlo, a da je polovica moških članov tamošnje naselbine zaposlena v bližnjem "frigorificu". Predvajal se je nato film "Južna Srbija", eden izmed serije filmov, ki prikazujejo jugoslovanske kraje in običaje, nakar je eden izmed navzočih pozdravil gosta z lepimi besedami ter se je tudi g. poslanik vsem zahvalil za prisrčen sprejem.

Zvečer je bil v Jockey-Klubu v počastitev dr. Cankarja slavnosten sprejem, katerega so se udeležili zastopniki krajevnih oblasti, člani rosarijskega konzularnega zbora ter nekateri odličnejši jugoslovanski in argentinski povabljeni.

Iz Jockey-Kluba je g. poslanik spet krenil v naš konzulat, ker se je bilo tam spet zbralo mnogo naših ljudi iz okolice Rosaria, kateri so bili prišli, da pozdravijo predstavnika naše države. V Hotelu Majestic se je nato vršila večerja, ki jo je g. ministru v čast priredila naša rosarijska kolonija. Obširna dvorana je bila tako polna udeležencev, da so prav tesno sedeli okrog miz. Več govornikov se je oglašilo k besedi, da pozdravijo g. ministra in vsi so s posebnim poudarkom in veseljem naglašali svoje zadoščenje, da imajo prvi krat poslanika naše države v svoji sredi. Govorili so g. Stjepan Miličić iz Gaharna, g. Ivo Miličić v imenu rosarijskega Jugoslovanskega podpornega društva, g. Bajunin v imenu našega rosarijskega delavstva ter primorska rojaka J. Sigulin in J. Vever v imenu Slovenskega delavskega društva "Triglav". G. minister se je vsem zahvalil za lepe besede, naglasil je, da je toliko on sam koliko rostalo osebje poslaništva v službi našega izseljenstva, ter poudaril potrebo složnega dela v koloniji, da se bo kulturno, socialno in gospodarstvo dvigala in krepila ter bo v čast vsem izseljencem in domovini, kjer se prilike v vsakem pogledu boljšajo tako, da smemo z zaupa-

njem gledati v bodočnost naše narodne države.

Sijajen sprejem v Chovetu

Naslednjega dne zjutraj so se dr. Cankar in njegovi spremljevalci odpeljali v dveh avtomobilih skozi Acebal, Carmen del Sauce, Los Maizales, Benard in Arminio v Chovet, kjer je prav močna kolonija naših hrvaških izseljencev. Vkljub dežju, ki je začel rositi, in vkljub hladnemu vetru, ki je močno pihal, je bil sprejem v Chovetu naravnost veličasten. Številni člani kolonije z zastavami in krajevno godbo, načelnik občine, občinski tajnik, ki je naš človek, krajevni šef varnostne oblasti, šolski voditelj in drugi so se bili zbrali pri prvih hišah naselbine, da pozdravijo odličnega gosta. Občinski načelnik g. Dotto je imel lep govor in s prisrčnimi besedami je pozdravil g. ministra tudi eden izmed naših naseljencev, nakar se je stvorila povorka, ki je z zastavami — argentinsko, državno in hrvaško — ter z godbo na čelu odkorakala ob pokanju možnarjev skozi naselbino v dvorano "Cluba Juniors", kjer se je imelo vršiti kosilo po argentinskem običaju. Pred "asadom" je g. minister, čeprav je šel dež in so bile ceste brž v blatu, obiskal neko čakro, kjer je mogel na lastne oči videti, kako so si nekateri naši priseljenci, ki so pred 30 in več leti prišli v to deželo, mogli pridobiti s poljedelstvom lepa premoženja.

Po kosilu v dvorani "Cluba Juniors", na katerem se je zbralo, presegajoč tudi najbolj optimistična pričakovanja, preko dvesto naših ljudi, so gg. Dominis, Močnjak in Jurić pozdravili g. ministra, kateri se je potem spet zahvalil za nepričakovano lep sprejem, govoril o prilikah v domovini ter razpravljal o naših izseljenskih problemih. Z vzklikanjem domovini ter ob prepnavanju naših pesmi so se udeleženci — med katerimi so bili tudi taki, ki so v dežju in blatu prišli legue in legue daleč, da vidijo predstavnika naše države in čujejo njegovo bodrilno besedo — pomudili še dalje v lepi chovetski dvorani, dr. Cankar pa je s svojimi spremljevalci krenil spet proti Rosariu, kajti zvečer je imel še prisostvovati prireditvi Jugoslovanskega podpornega društva v imenovanem mestu ter se ob 23. odpeljati proti Córdoba. Vendar pa človek obrača in Bog obrne. Ker je bilo brez prestanka, so se ceste spremenile v struge polne opolzkega blata in sta avtomobila tako počasi napredovala, da je bilo že pol ure čez polnoč, ko je g. minister prispel v Rosario. Ker ob določeni uri ni mogel več dospeti v Córdoba in je tako ves program, ki so ga bili pripravili tamošnji rojaki in cordobske oblasti, "prišel iz tira", je moral dr. Cankar odpovedati svoj nameravani obisk temu mestu. V ponedeljek, po daljšem sestanku z zastopniki nekaterih organizacij, se je vrnil v Buenos Aires, potem ko si je ogledal še rosarijsko pristanišče, posejtil v tamošnji luki nahajajočo se našo trgovinsko ladjo "Senga" ter se po radiu L. T. 1 — El Litoral poslovil od Rosarijcev in od naših izseljencev.

Otvoritev parlamenta

Parlament je spet začel zasedati. Novo zasedanje je otvoril predsednik Justo z dolgim in — vsaj za sedanjo njegovo predsedniško dobo — zadnjim poročilom o delovanju njegove vlade. Izjavil je, da si je njegova vlada vsikdar prizadevala koristiti državi in prebivalstvu ter da je v tem pogledu žela tudi lepe uspehe. Naglašal je, da preživlja dežela "dobo izredne prosperitete", da so se mnoge stvari — v vojski, v državnih financah itd. — uredile ter da je vlada vselej postopala po načelih demokracije.

Radikalni poslanski blok je bil sklenil, da se otvoritvene seje ne udeleži ter je hotel s tem pokazati, da dela sedanjega predsednika ne odobrava. aRdi tega bi bilo kmalu prišlo do resnega spora med radikalni samimi, ker se nekateri poslanci niso držali sklepa in ker se ga tudi predsednik zbornice dr. Noel, ki je radikal, ni mogel držati že zaradi funkcije, ki mu je kot predsedniku zbornice poverjena. Ker so nekateri bolj goreči radikali dr. Noela kritizirali zaradi tega, je ta poslal klubu pismo, v katerem je izjavil, da izstopa iz kluba in da bo odložil predsedniško mesto v zbornici. Klub pa je brez diskusije njegovo demisijo soglasno zavrnil.

Na seji, ki se je vršila v sredo, je socialistični poslanec Diekmann predložil zbornici, naj pošlje španskem "Cortes" pozdrave. Ker pa ni bilo v dvorani zadostnega števila poslancev, se je seja prekinila ter je Diekmann začel zagovarjati svoj predlog naslednjega dne. Vnela se je živahna debata ter so desničarski poslanci zavračali Diekmanna, naglašujoč, da bi takšen pozdrav pomenil vmešavnje v španske zadeve. Prav buren je bil prizor, ko je eden izmed desničarskih poslancev očital Diekmannu, da njegov glas ni argentinski (Diekmann je sin priseljenih židov) ter naj zato ne izjavlja, da govori v imenu Argentinec. Ko bi bilo moralo priti do glasovanja o predlogu za pozdrav španskemu parlamentu, so se nekateri poslanci spet umaknili iz dvorane ter je moral predsednik zopet zaključiti sejo.

TRGOVINSKA POGODBA MED ARGENTINO IN ČESKO-SLOVAKŠKO

Dr. Saavedra Lamas, argentinski minister za zunanje zadeve, ter dr. Kaderabek, opolnomočeni minister českoslovaške republike v Buenos Airesu, sta v četrtek podpisala trgovinsko pogodbo med obema državama, ki naj pomaga okrepiti in povečati izmenjavo dobrin med obema državama. Pogodba je zelo podobna dogovorom, ki jih je Argentina sklenila tudi z drugimi državami, t.j. oslanja se na načelo najbolj favorizirane nacije in pa na načelo: kupim, če kupiš.

Dr. SAAVEDRA LAMAS ODLIKOVAN

Grški opolnomočeni minister dr. Dendramis je v imenu svoje vlade izročil argentinskemu zunanjemu ministru dr. Saavedri Lamasu zlato križec, odlikovanje kralja Jurija I., za zasluge, ki si jih je dr. Lamas pridobil za ohranitev miru.

VAŽNA ODLOČITEV

Zakon o trgovskih nameščenih določa, kakor znano, med drugim tudi to, da mora delodajalec, ki odsluži nameščenca, plačati odslovljeno odpravnino, ki je tem večja, čim več let je uslužbenec delal pri istem delodajalcu. Zakon predvideva tudi slučaj, da bi se delodajalec skušal odkrižati nameščenca na ta način, da ga od časa do časa pusti brez dela in zaslužka, pa vsebuje zaradi tega posebno določbo, ki takšne zlorabe preprečuje. Nič pa ni rečeno v zakonu, kako je z nameščenecem, katerega skuša delodajalec pripraviti do tega, da bi sam odpovedal službo ter tako zgubil pravico do odpravnine, na ta način, da ga neredno plačuje.

Ker zakon nič ne določa, je morala v takšnem slučaju izreči odločitev sodna oblast. Prvi krat se je to zgodilo pretekli četrtek, in si-ecer je sodišče odločilo v prid nameščenca: Delavec ali uradnik pri trgovskem podjetju ima pravico smatrati se za odslovljenega ter mu pritiče odpravnina, če ga delodajalec neredno plačuje. Dobro je, da si naši ljudje to zapomnijo, da bodo znali tudi v takšnih slučajih varovati svoje koristi.

Prvi ste vi!

V zadnjih mesecih se je krog naših klientov jako povečal in dnevno prejemo od njih zahvalna pisma, ker so bili njih banoni posli pri nas POCENI, HITRO in NAJTOČNEJE izvršeni.

TO JE NAŠE NAJVEČJE ZADOŠČENJE

ker je v PRVEM REDU ZADOVOLJNOST klientov, kateri poslujejo z nami dokaz, da boste tudi Vi postreženi kakor želite in zaslužite

NOBEDEN BOLJŠI kot

SLOVENSKI ODDELEK

na

BANCO HOLANDES UNIDO

SOCURSAL BUENOS AIRES

Centrala:

CANGALLO 360

Podružnica:

CORRIENTES 1900

DENARNA NAKAZILA — HRANILNICA — PRODAJA VO LISTKOV — IZSELJENSKA POŠTA (Postrestan

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika zatecite se k

Dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdrav

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specija- listi za pljučne, srčne, živ reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21. GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Vesti iz organizacij

POZOR

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO I.

Sporoča vsem cenjenim rojakom, članom in simpatizantom društva, da se bo **DOMAČA ZABAVA**, ki je bila napovedana za dne 23. t.m. vršila teden dni pozneje, to je v nedeljo 30. maja popoldne, in sicer na izrecno prošnjo odbornikov G. P. D. S. iz Villa Devoto, katero je moral vsled slabega vremena dne 16. t.m. odgoditi svojo proslavo ustanovitve za isti dan. Da se torej ne bo vršilo dvoje zabav isti dan in upoštevajoč obletnico GPDS, se je odbor SPD. I. odločil, da odnesemo našo Domačo zabavo za teden dni pozneje.

Opozarjamo pa že sedaj vse cenjene rojake, da se bo vršila Domača zabava SPD. I. nepreklicno v nedeljo 30. maja na pokritem prostoru in ob vsakem vremenu.

V upanju, da boste vsi cenjeni rojaki in rojakinje vzeli blagotono na znanje, Vas pozdravljamo in kličemo na svidenje v nedeljo dne 30. maja popoldne, v ulici Gral. Cesar Díaz 1657, 3 kvadre od Av. San Martín po Dto. Alvarez proti Gaoni.

Odbor SPD. I.

JUGOSLOVENSKA ŠKOLSKA OPSTINA DOCK SUD

Jugoslovenska šolska opština na Dock Sudu bo priredila v nedeljo, dne 6. junija 1937 ob 3. popoldne v dvorani poljskega društva, ulica Billingham 1767, svojo prvo prireditev v korist šole. Na sporedu bo: 1. Naša otažbina: deklamira Nasta Kovačević; Š. O. D. S. 2. Mamica moja: deklamira Adrijana Baretto, Š. O. La Paternal. 3. Istri: deklamira Mihajlo Milović, Š. O. S. 4. Morje: poje Slov. Prosv. Društvo, La aPternal. 5. Rodu o jeziku: deklamira Mihajlo Milović, Š. O. D. S. 6. Ruža: poje kvartet "Jadrán". 7. Čez morje: deklamira Alojz Kralj, Š. O. La Paternal. 8. Mala Ruža: deklamira Mirjana Domazetović, Š. O. D. S. 9. Vračanje: poje Slov. Prosv. Društva, La Paternal. 10. Nova radost: deklamira Leosava Kovačević, Š. O. D. S. 11. Curica mala: poje kvartet "Jadrán". 12. Sirota majka: Vidosava Leković, Š. O. D. S. 13. Junak: deklamira Petar Josipović, Š. O. D. S. 14. Sirota: poje Anica Lakner, Š. O. La Paternal. 15. Grozen četrt ure. Šaloigra v 1. dejanju, izvaja Sokol

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE-a. Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

— Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obli. stih jetrah, želodcu, žilčevju itd. Za bolnike iz notranosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pisnim putem, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsako vrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V needljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

Dok Sud-Boea — Po tem sporedu ples.

Vstopnina: Moški \$ 1.—, ženske \$ 0.50. Dobrovoljni prispevki se bodo hvaležno sprejemali.

Odbor prosi vse jugoslovenske izseljence, katerim je na srcu, da se naša deca nauči tudi našega jezika, da se te prireditve v obilnem številu udeležijo.

IX SOKOLSKI KONGRES V PRAGI

V Pragi se vršijo velike priprave za IX. vsesokolski kongres. Turisti iz vsega sveta se pripravljajo, da posetijo prestolico Českoslovaške.

Kjer se bodo vršile sokolske tekme je prostora za 17.000 telovadcev. Za gledalce pa je pripravljenih 170.000 sedežev. Takšnega telovadnega nastopa, kot se bo letos vršil v Pragi, še ni videl svet.

Ustanovitelj Sokola je bil Miroslav Tyrš, ki je bil prepričan, da je za človeka prav tako važna telesna lepota kakor duševna. Sokol nima politične in niti verske opredelitve, marveč je lahko član vsak zaveden Čehoslovak.

Mimo grede naj omenimo, da je prav z istim namenom bil ustanovljen jugoslovanski sokol, ki pa ga je bivši režim skušal uporabiti za svoje politične namene, in je zato zelo mnogo izgubil na ugledu.

STARŠEM OTROK ZA ŠOLO NA PATERNALU

Ker je mnogo staršev, ki bi želeli, da bi njih otroci dobivali opoldansko kosilo v šoli, se tem potom vabi vse tiste, da se do konca tega meseca prijavijo v šoli v Paz Soldan 4924. Če bo zadostno število prijavljenih, se bo s prvim junijem otvorila otroška kuhinja.

IZ SPD. I.

V nedeljo ob 2. uri pop. redna odborova seja. Navzačnost obvezna za vse odbornike.

Tajnik

Iz Rosaria

IZ SDDT.

ZALOSTNA NOVICA

Po dolgi in mučni bolezni je dne 14. maja izdihnil svojo dušo naš rojak in član društva "Triglav" Stanko Sila, star 32 let, doma iz Gornjih Vrem št. 20 pri Divači.

Tu zapušča vdovo in edinega sinčka, sedem let starega, in eno sestri; doma pa očeta, mater, tri braće in dve sestri.

Pokojni je odšel iz svoje zaslužnjene dmoovine leta 1927. v Argentino, kjer je, kot mi vsi, upal na lepše in boljše življenje. Smrt pa mu je v najlepši dobi pretrgala nit življenja.

Naj mu bo lahka tuja zemlja. Preostalih naše najiskenejšje sožalje.

Ker se družina pokojnega Stankota dobi v skrajni bedi, ji bo društvo "Triglav" skušalo pomagati. Za to se obrača na vse člane in rojake, da bi po svojih močeh prispevali. — Tajnik, Joško Sigulin.

POZOR

Slov. prosv. društvo I. bo te dni naročilo večjo število knjig iz Ljubljane in tem potom obvešča vse tiste, ki želijo naročiti kako knjigo, da to lahko napravijo skupno z našo pošiljko, ker bo tako ceneje. Zglasiti se ali pisati je treba na Slovensko prosvetno društvo I. General Cesar Díaz 1657, Buenos Aires. Seveda je treba v naprej nakazati tudi potrebno svoto.

Odbor.

IZ SAAVEDRA

Slovenci iz Saavedra naznanjajo, da so ustanovili novo društvo pod imenom Slovensko kulturno in podporno društvo "Ivan Cankar", ul. Correa 4785.

IZ VILLE DEVOTO

Ker se je vsled slabega vremena nedeljska prireditev v Villa Devoto preložila na naslednjo nedeljo, se bo ista v vsakem vremenu vršila dne 23. maja z istim vzporedom in ob isti uri. Vabljeni ste vsi rojaki in rojakinje.

SESTANEK

za šolo se bo vršil na državni praznik dne 25. maja ob 3. uri pop. Ker mora vsak razsoden človek smatrati šolo za zelo potrebno in koristno za nadaljni razvoj in napredek našega društva in vse naše naselbine kot tudi otrok samih, ki bodo šolo obiskovali, zagotovo pričakujemo, da se boste tega sestanka vsi starši in tudi drugi udeležili.

Odbor.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNOSTVA

J. T. Mina, Aguilar. — Naslov spremenili. Pozdrav.

M. V Cordoba — Omenjeni je na kampu kamor smo mu sporočili Vaše želje. Da ste nam zdravi.

L. S. Alta Gracia. — Mislimo, da je sedaj v redu. Glede naročnine vzeli na znanje.

D. M. San Luis. — Naročnino prejeli v redu. Pozdrav.

A. S. Carzuela. — Bomo počakali, kot želite. Kot pišete je tudi Vas občutno prizadela letošnja suša. Bo pa drugo leto bolje. Pozdrav.

S. Krožek, Montevideo. — Vam bomo ugodili glede iger. Naročnino prejeli. Nas veselijo, da ste prišli do večjega sporazuma, ker samo v slogi bomo kaj napravili. Sprejmite naše pozdrave.

A. K. La Plata. — Naročnino prejeli v redu. Pozdrav.

Jug. poslanstvo — G. Tea Goiču smo poslal naš list na ogled.

J. P. Montevideo. — Bomo poiskali vzrok ter ga Vam javili. Pozdrav.

Mateo Plut, Faustino Ložar, naroč. za pol leta; Ludvik Pipan, Ana Jug, Anton Bandelj, Karlo Duša in Ivan Šturm, za eno leto, prejeli potom Laknerja Franc na Beo. Germaniki. Hvala.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO I.

VABI

vse cenj. rojake in rojakinje na

DOMAČO ZABAVO S PRIREDITVIJO

ki se bo vršila v nedeljo dne 30. mmja ob 4. uri pop. v društvenih prostorih Gral. Cesar Díaz 1657.

Na programu so razne pevške točke in Ganglova socialna drama

"TRPINI"

Igral bo slovenski orkester. Bufet bo dobro založen s zeljem in kranjskimi klobasami, kakor tudi s pijačo.

Vabljeni ste vsi rojaki in rojakinje!

Odbor.

KRALJEVO POSLANIŠTVO

Charcas 1705 — Bs. Aires Kr. poslaništvo poziva, da se zglasijo pri njem naši izseljenci: Josip Barabaš, ki je svoječasno živel v Montevideu, a se je pozneje baje naselil v Buenos Airesu.

Milan Radošević, sin Milovana in Mare, rodod iz Plaški, Savska banovina.

Če hi pa kdo od rojakov vedel za naslov zgoraj imenovanih izseljencev, je vljudno naprošen, da ga sporoči našemu poslaništvu.

SMRTNA KOSA

V Gojačah pri Gorici je na velikonočni terek umrl posestnik Anton Cigoj. Tam zapušča žalostna ženo in štiri hčere, tukaj v Buenos Airesu pa dve, Zorko in Jožico, poročeno Kovač.

V goriški bolnišnici pa je umrla Marija Kovač iz Lokaveca pri Ajdovščini, stara komaj 34 let.

Zapušča moža in dva nedoletna otroka.

Vsem težko prizadetim naše iskreno sožalje.

ZALOSTNA NOVICA IZ DOMOVINE

Iz Mirna pri Gorici je dospela žalostna vest, da je dne 5. aprila izdihnila svojo blago dušo Marija Budihna (Mesarjeva), stara 76 let. Zapušča pet hčera in več vnukov, od katerih sta Karla in Afra v Rosarju.

Naj ji bo lahko v naročju domače grude, preostalih pa naša najskrenejšje sožalje.

ISČE SE

Aleksi Vuksanović po poklicu mehanik. Javi naj se na Jug. kr. poslanstvo, Charcas 1705. Buenos Aires.

POSTANI IN OSTANI ČLAN SLOVENSKE SOLE NA PATERNALU!

Redni člani plačajo najmanj \$ 6.— na leto, podporni pa vsaj \$ 2.— na leto. Hvaležno se sprejemajo tudi manjši darovi.

Slovenska gostilna

"GRUTA DE POSTUMIA"

Dobra postrežba, čisti in zračni prostori ter zmerne cene. — Rojakom se priporoča

IVAN GAŠPERŠIČ

Avenida Forest 621

Buenos Aires — Chacarita

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

LADIJSKE VOZNE LISTKE, bodisi pozivne ali odhodne, za Jugoslavijo in Italijo, kupujte samó pri BANCO GERMANICO. Izrabite priliko sedaj ko se je cena znatno znižala.

DENARNA NAKAZILA za v Jugoslavijo, Italijo in vse ostale dele sveta, izvršujete samó potom BANCO GERMANICO.

ŠTEVILNO URADNIŠTVO VAŠE NARODNOSTI Vam je v jamstvo, da bodete pri BANCO GERMANICO najboljšje posluženi.

Obiščite nas in prepričali se boste!

Uradne ure: ob delavnikih od 8 1/2 zjutraj do 7. zvečer, ob sobotah od 8 1/2 do 12 1/2.

Slovenci doma in po svetu

GLASOVI IZ PRIMORSKIH KRAJEV PO BEOGRAJSKEM SPORAZUMU

Trst, aprila 1937. — Vesti, ki so jih prinašali italijanski časopisi o koncesijah, ki jih bodo deležni naši ljudje po podpisu pogodbe, so marsikoga opogumile, da se je sprostil in je dal duška svojemu veselju.

V Nabrežini pri Trstu je vladalo za velikonočne praznike posebno razpoloženje. Ljudje so se zbirali po cestah in gostilnah in komentirali najnovejše dogodke. Vse gostilne so bile polne naših ljudi in vsepovsod si slišal prepevanje, ki ni bilo od nikogar moteno.

V Tolminu prihajajo ljudje na davkarijo radi izplačila 5 postotnega posojila. Ni redk slučaj, da davkoplačevalec nemoteno govori v materinem jeziku, kar prej ni bilo dovoljeno.

Maló drugače je v Ajdovščini, kjer so domačinom občinski uradniki zažugali, da bodo občutili posledice, če se bodo v bodoče še predrzili govoriti v svojem jeziku.

V Sv. Križu pri Trstu pa je bilo našim ljudem že naprej zagotovljeno, da se ne bodo razmere v ničem izpremenile.

V goriški okolici se širi govorica, da je dobil pred časom konfinirani učitelj Franc Batič, doma iz Šempasa, dekret, s katerim je bil imenovan za učitelja v Komnu. V dekretu je bil baže poleg italijanskega naziva Comeno tudi slovenski Komen.

VRNITEV KONFINIRANCEV

Trst, aprila 1937. — Sedaj so se že skoro vsi naši konfiniranci vrnili z otokov in drugih krajev deportacije. Med njimi so tudi vsi mladeniči, ki so bili obsojeni na večletno konfinacijo radi božičnih darov otrokom o božiču 1935. Tako so zopet doma zdravniki dr. Stanko Sosič, ter absolutna trg. visoke šole Roman Pahor in Dr. L. Turina. Vrnili se je tudi trgovec Gregorič, ki

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraščena, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, nahuha, goga. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ŽELODEC: upadeli, raširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. Popolno ozdravljenje \$ 30.— Plačevanje po \$ 5.— na teden. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in s izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070
Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

je bil iz istega razloga konfiniran. Pri njem so še posebej opazili posledice "preiskave". Izgubil je namreč pri tem skoro vse zobe.

Ostalo pa je še vedno nekaj naših ljudi v konfinaciji, tako Leban iz Gorice, Bajt in I. Didič iz Idrije ter razni drugi.

Nihče pa se ni do danes še vrnil iz ječe. Tudi niso menda z izjemo dveh duhovnikov, nikomur vzeli policijsko nadzorstvo, ne onim, ki imajo to kot dodatno kazen po prestani ječi ali zaporu, ne drugim, ki jim ga je naložila policijska oblast. Pač pa so enega mladeniča, ki se je vrnil domov, da položi visoke izpite na visoki šoli v Trstu, zopet postavili pod policijsko nadzorstvo.

Medtem pa že grozijo z novimi konfinacijami. Tako so še 31. marca pozvali mladega pesnika in pisatelja Stanka Vuka na goriško kvesturo. Očitati so mu, da je dopisnik inozemskih listov. Ker je bil ta očitek docela neutemeljen, mu niso mogli ničesar storiti. Vendar mu je kvestor hudo zameril, da se je sploh učil solvenščine in da piše v tem jeziku. Grozil mu je s konfinacijo, ako se ne bo v tem pogledu zboljšal.

NOV POŠTNI URAD IN OROŽNIŠKA POSTAJA NA TOLMINSKEM

Sv. Lucija, aprila 1937. — Bliznja vas Idrija ob Bači bo dobila v najbližnjem času svoj poštni urad in karabinjersko postajo. Dosedaj so spadali za prvo in drugo pod Sv. Lucijo. Otvoritev poštnega urada je ljudem zelo dobrodošla.

SEDEŽ NADŠKOFIJE BODO PREMESTILI V TRST?

Za velikonočne praznike je goriški nadškof Margotti maševal v Trstu in ne v Gorici sedežu nadškofije. Znano je, da upravlja goriški nadškof tudi tržaško škofijo, odkar je bil od tu odpoklican bivši tržaški škof Fogar. V zvezi s tem krožijo zadnje čase vesti, da bo tržaška škofija povisana v nadškofijo, z nadškofom Margottijem na čelu, goriška pa bo postala škofija. Za škofa goriške škofije se predvideva da bo postavljen ravnatelj goriškega semenišča, monsignor Butti, doma iz Vidma.

"GOSPOD GUŠTIN" JE UMRL

Trst, 4. aprila 1937. Preminul je te dni kanonik Fran Guštin občeznani in priljubljeni dolgoletni ka-

plan pri Novem Svetem Antonu v Trstu. Bil je to vzoren in plemenit duhovnik, ki je živel in neumorno deloval samo za trpeče ljudstvo. Skromen, brez vsake ambicije, postavil si je prav za svojo evangelijsko nalogo pomagati svojemu bližnjemu in najpotrebnejšemu in takih ni nikdar primanjkovalo v velikem mestu tržaškem. Zvesto vdan svojemu narodu, ki ga je kot verni sin ljubil iz vsega srca, je požrtvovalno vztrajal na svojem mestu tudi v najtežavnejših trenutkih, a po svoji dobrodušni naravi je ostal vzvišen nad vsakim strankarstvom, tako da je njegovo trezno in objektivno presojevanje prilik le blagodejno delovalo. Čim bližje ga je kdo poznal, tim bolj ga je moral ceniti. In ni ga bilo srečnejšega človeka kakor kaplana Guština, ki je popeljal stotine svojih romarjev na Sveto Goro, ali na Svete Višarje. Vžival je pač v sreči in zadovoljstvu drugih. In najlepši spomenik si je postavil sam v srečo tolikih, ki mu ostanejo hvaležni za tolažbe, navsvete, pomoči in dobrote.

Lahka mu zemlja domača!

MOŽ USTRELIL SVOJO ŽENO

V mariborski bolnišnici je 23. marca umrla 52letna posestnica Suzana Kurbusova od Sv. Ane v Slovenskih goricah, ki jo je prejšnji dan ustrelil njen mož, 40-letni Josip Krubus.

Oba sta se že več let pripravala. On je bil zelo surov s svojo ženo, ki je nazadnje pobegnila pred meseci od njega ter se zatekla k svojim sorodnikom v Lokavec. Vložila je tozbo za ločitev zakona, nista pa se mogla z možem zediniti glede posestva. Žena je zahtevala, da dobita vsak pol posestva, mož pa ni maral slišati o tem niti besede. Dne 22. marca jo je zagledal mož v Lokaveh na njivi, šel je k nji, nekaj časa sta govorila in najbrže se nista mogla zediniti glede posestva. Kurbus je potegnil revolver in oddal več strelcev v svojo ženo, ki se

je nezavestna zgrudila. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico, kjer pa je že naslednji dan podlegla vnetju trebušne mreže, posledici strelcev.

Kurbusa so aretirali in se bo moral pred sodiščem zagovarjati za svoj zločin.

DIVJANJE LJUBOSUMNEGA MOŽA

V vasi Mikanovcu blizu Vinkovcev je ljubosumnost povzročila strašno krvoprelitje. Kmet Josip Prokopec je streljal na svoje sosedo, dokler mu ni pošla municija. Obležalo je 14 ranjencev in so štirje tako hudo ranjeni, da je malo upanja na okrevanje. Prokopec se je nedavno vrnil iz ječe, kjer je bil dve leti zaprt zaradi uboja. Prišedši domov je slišal, da se mu je žena med tem časom izneverila, in da je ljubimkalo z mnogimi sosedo. Mož je ženo strašno pretepal in v mukah mu je potrdila vse, kar je od nje zahteval. Da bi se rešila muk mu je, čeprav v mnogih primerih nedolžna, kar po vrsti naštevata imena sosedov, ki naj bi bili njeni ljubimci. V neki hiši se je na velikonočni ponedeljek gostila večja družba vaščanov. Prokopec se je oborožil s puško in z revolverjem ter se postavil na stražo pred hišo. Ko so se vaščani zvečer razhajali, je kar na slepo v svoji besnosti streljal med nje.

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK
Calle VILLAROEEL 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

Dr. J. HAHN

NOTRANJEBOLEZNI — PREZGODNJE ALI ZAKASNELO P
JAJČNIK — MATERNICA — BELI TOK — ŽELODEC — DRO
OBISTI — SLABA KRI — ULTRAVIOLETNI ŽARK

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601 —

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

SPREJEMA OD 3—8 ZVEČER — PLAČEVANJE TEDENSKO
MESEČNO.

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

v vsako izseljensko hišo "Slovenski list"

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

BERTO CERNIČ

DORREGO 1583, — Bs. Aires

PRVA SLOVESKA KROJAČNICA LEOPOLD UŠAJ

Ob svoji deseti obletnici vam je porok, da boste vedno in v vsakem oziru najboljše posreženi.

GARMENDIA 4947 — Bs. Aires

Franjo Huspaur

FACUNDO QUIROGA 1441
Na Dock Sudu

SLOVENSKA LEKARNA

Vam nudi najboljša zdravila po nizki ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošljamo tudi v notranjost republike. Priporoča se

Reklamna cena

J. A. M. E.

Popolno pohišstvo za jedilnico in spalnico

\$ 225.—

Avda. SAN MARTIN 2706
U. T. 59-0504

(Na pol kvadre) Buenos Aires

JONKE & FERJANČIČ

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela. Zaloga panjev Znidaršičevega sistema. — Delo prvovrstno. — Cene nizke.

RIO CEBALLOS,
S. de Córdoba

IZKUŠENA BABICA Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo, ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Bueno Orden 3389
Buenos Aires

RAZNE VESTI

IZ SV. KRIŽA PRI TRSTU

V Sv. Križu pri Trstu obstoja, kakor skoro po vseh slovenskih in hrvatskih vaseh italijanski otroški vrtee društva "Italia Redenta". Na tem vrteu je nastavljena tudi vrtarica Maria Viezoli, ki se odlikuje po svoji mrznji do vsega, kar je slovenskega. Radi tega postopa tudi na najbrutalnejši način z mladimi, 3—6 letnimi otročički, ki so poverjeni njeni skrbi in negi. Za najmanjši prestopak jih hudo kaznuje. Zato pa si izmišlja najkrutnejše kazni. Velikokrat jim je že privezala na hrbet stolice in jih prisilila, da so ti revčki tako hodili iz enega

nadstropja v drugo. Če se je kdo drznil le ziniti slovensko besedo, mu je zalepila usta z obilžem in zaprla v klet. Otroci so živeli v takem strahu pred njo, da se niso upali o tem povedati doma.

Pred dvema tednoma je na tak način kaznovala tudi petletno Ledo Ukmarjevo. Dekletce pa se je upiralo in si je strgal obličje z ust. Vrtarica mu je nalepila zato še večjega in pustila otroka več ur samega v kleti. Ko je prišel otrok ves preplašen in prejočan domov, je vse povedal materi. Okoli usten je imel že ostanke obličja. Tako je prišla krutost vrtarice Viezoli jeve na dan. V vsem kraju vlada hudo razburljenje, zlasti ker oblasti niso

smatrale za potrebno, da se za stvar zanimajo.

—Po vseh večjih krajih, v Gorici, Vidmu in drugod so v zadnjem času po noči neznan zlikovec nalepili velike karikature, ki prikazujejo M. kako prosjači iz iztegnjeno roo, italijanskega K. i igra na harmonio in papeža ko mu stresa denar, oziroma grofa C. ki nosi vrečo z jugoslovansko moko.

—V ladjedelnici pri Sv. Roku pri Miljah je neka italijanska križarka v popravilu, ki ima razbito vso palubo. Enako je tudi v ladjedelnici San Marco druga italijanska vojna ladja v popravilu. Še dve pa da sta v drugih ladjedelnicah. Te ladje so bile baje tako hudo poškodovane v bitkah pred Španijo.

—V Krpanu s oaretirali okoli 200 delavcev, ki so bili ranjeni v zadnjih šestih mesecih. Obdolžujejo jih da so se sami ranili, da bi dobivali podporo.

Cerkveni vestnik

To nedeljo, 23. maja bomo imeli ob 10. mašo za pokojnega Lojzeta Bratusa. Na Paternalu, Av. del Campo 1653. Na vreme se ne gleda!

Večernice na Avellanedi.

30. maja je pa zadnja majniška nedelja. Maša bo na Avellanedi, večernice pa v Lurdesu.

Tu si bomo pa spet podali roke znani od blizu in od daleč. Popoldne ob pol 4. bodo najprej litanije in potem še kaj drugega. Zberemo se pred lursko votlino. Na vreme ne bomo gledali. Le če bo iz škafla lilo ob pol treh popoldne bomo ostali dma. Zato pa le pridni bodimo, da nam bo Bog dal lep solnčen dan.

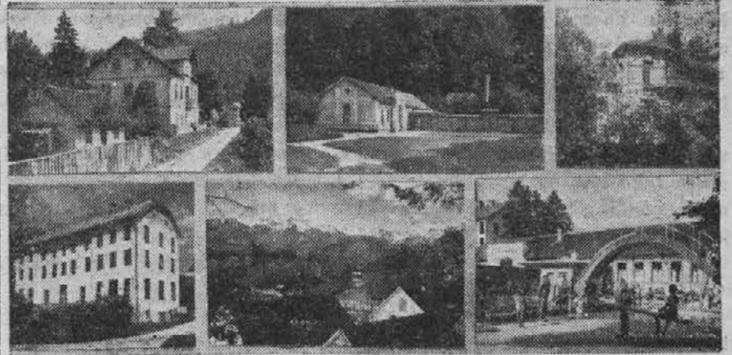
IZKUŠENA BABICA

ANA CHRPOVA

Diplomirana v Pragi in v Buenos Airesu z mnogo letno prakso v bolnici Rawson Vsem slovenskim materam vedno na razpolago in za malo plačo

ENTRE RIOS 621 U. T. 38 Mayo 5182

ZDRAVILIŠKI IN KOPALIŠKI KOMPLEKS V KAMNIKU

Dne 19. junija 1937. ob 10. uri, se vrši pri sodišču v Kamniku ad št. J 816/36, eksekutivna

DRAŽBA

sledenih zemljišč in zgradb po skupinah:

I. Vila Dom sv. Antona z vrtno hišico, renovirano 1935, 12 velikih sob elektrika, vodovod, površina 1057 m², zazidano 276 m², primerna tudi za penzijo ali gostilno, najnižji ponudek Din 130.490 (varščina Din 19.573.50);

II. moderno letno in zimsko kopališče v obratu (rentabilno), prtilična 1935 povsem renovirana zgradba zazidano 390 m², črpalke, kotel, kadne kopeli, drug nov inventar, bazen, hidroterapija, ordinacija, buffet, prostor za parkiranje, skupaj 1920 m², najnižji ponudek Din 181.978.— (varščina Din 27.296.75).

III. dvonadstropna zgradba, v surovem stanju dogotovljena (pod streho) na fasadah po 10, ob straneh po 3 okna, v vsakem nadstropju zazidano 242 m², cela površina 4683 m², s parkom, primerno za hotel, sanatorij, ali industrijo, najnižji ponudek Din 262.000.— (varščina Din 39.448).

IV. vila enonadstropna "NEPTUN" v parku, zazidano 176 m² skupno 1274 m², najmanjši ponudek Din 66.773.— (varščina Din 10.016).

V park (stavbišča) ob Kamniški Bistrici, 4202 m², najmanjši ponudek Din 41.746.— (varščina Din 6.262.—).

VI. travnik (4 stavbne parcele) 3356 m², najmanjši ponudek za vse Din 55.058.— (varščina Din 8.258.75). Proda se ev. vsako parcelo posebej po Din 12.218.—, 14.644.—, 10.148.— in 18.048, varščina Din 1.833.—, Din 2.197.—, Din 1.523.— oziroma Din 2.708.—).

Skupini I. in VI. se domakneta najvišjemu ponudniku. Po dražbi posameznih skupin II. do V. se te dražbajo skupaj z najnižjim ponudkom Din 553.485.— (varščina Din 83.022.75) ter se domaknejo skupaj, če najnižji ponudek dosega svoto posameznih najvišjih ponudkov, pri čemer najnižje ponudke za nedražbane skupine II. do VI. so strunjene, razgled na Kamniške planine, ob reki. Dražba se vsekakor vrši. Nekaj hipotek se lahko prevzame.

Kamnik je starodavno klimatsko zdravilišče, 3500 prebivalcev. 23 km od Ljubljane, na železnici, ceneni električni tok (normalno 15.000 prenočnin letno)

Informacije pri sodišču Kamnik in Kopališki družbi v Ljubljani, Beethovnova 14.

QUILMES BOCK
La mejor cerveza negra

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bolnikov od 3 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151

BUENOS AIRES

FAVSTA

S turobnim obupom je ponovil:

"Mrtva je!... Mrtva! Vse je mrtvo okoli mene..."

"Kdo pravi, da je Violetta mrtva?" je pretresljivo zahteval mladeniški glas.

Kardinal je zagledal pred seboj mladega moža s plemenitim, zalim obličjem, ki je v tem trenutku izražalo najstrašnejšo bolelost. Saizuma, kakor da ji ni vsega tega nič mar, se je umaknila. Pri tem je stopila na križko, katero ji je poprej Favsta strgala z obraza. Pobrala jo je in se jadrno spet pokrila z njo. Leonore ni bilo več, ostala je le še ciganka... Tedaj se je Farnese obrnil k mlademu možu, ki je ihtel pred njim.

"Kdo ste?" je vprašal z glasom, ki ni bil več človeški glas.

"Oh," je viknil Karel, "rekli ste, da je mrtva!... Violetta mrtva!..." Malone srdito je zgrabil kardinala za komolec. "Kdo ste, ki trdite, da je ni več?... In kdo je ta žena? Zakaj pravite, da je Violetta mrtva? Kako veste?..."

Kardinal, omamljen po tolikih udarcih gorja, je odvrnil z glasom brezmojnega obupa:

"Kdopsem!... Nesrečnež, ki ga je ženska preklela v strašni uri; obsojenec, ki omaguje pod težo prekletstva! O, le pogeljte me... Kardinal sem, knez Farnese, ljubimec Leonore de Montaignes in Violettin oče..."

"Njen oče!" je zasopel Karel, z grozo gledaje kardinalu v spačeno obličje.

"Njena mati!" je zamrmral Pardaillan, ki je med tem sočutno ustavil oči na ciganki Saizumi.

"Bežite!" je povzel kardinal ves iz

sebe, kakor bi mu duh plahotal v burji delirija. "Bežite, mladi človek! Ne dotaknite se me! Vse, karkoli se me dotakne, je prekleto!..."

"Ljubil sem jo!" je zahlipal Karel. "Ker ste njen oče se oklenem vas. Meni ne more prekletstvo ničesar več... Imeti hočem vsaj tolažbo, da bom slišal govoriti o njej tistega, ki bi jo moral čuvati in ljubiti!"

Sleherna teh besed se je zadržal v Farneseovo srce kakor bodalo. Varuh, ki bi moral čuvati Violetto, je bil on! On je bil tisti, ki bi jo moral ljubiti... In kaj je storil z njo?... Odskočil je, kakor bi hotel pobegniti pred samim seboj.

"Pojdiva!" se je obrnil k Saizumi. "Beživa skupaj!"

Pardaillan mu je položil roko na ramo.

"Gospod kardinal", je dejal, "bodite mož. Evo mojega prijatelja, gosпода vojvode Angoulémskega, ki je ljubil ubožico Violetto... Ker pravite, da je mrtva, ne odrecite mu vsaj grenke tolažbe, da zve, kako je umrla..."

"Kako je umrla?" je zastokal Farnese. "Bila je umorjena..."

"Umorjena!" je rekel hladno. "Kdo jo je umoril?"

"Ženska... tigra... oh, izpustil sem jo!... Gorje meni in gorje vam vsem, da je nisem končal... zakaj imel sem jo v pesteh!..."

"Kdo je ta ženska?" "Kdo je?..." Kardinal je zbral vse moči in je odgovoril nekoliko mirneje:

"Čuvajta se te ženske in ne drznita se kazati, da jo sovražita; strla bi vaju kakor steklo. Bojte se je, vojvoda Angoulémski in tudi vi, gospod: ker sta poznala in ljubila Violetto je več ko gotovo, da vaju že davno pozna

in mrzi... Bežita, ako še utegneta... bežita iz Pariza, bežita iz Francije; zakaj ona ve vse in vidi vse..."

"Kako ji je ime?" "Ime ji je Favsta!..."

"Dobro!" je zamrmral Pardaillan, vidim, da sem jo sodil prav! Če si tako, peklenos Favsta, da ne rušiš samo prestolov ampak tudi moriš kakor divja zver — tedaj se čuvaj ti mene, zakaj jaz se tebe ogibal ne bom!..."

Farnese se je med tem obrnil k Leonori. Sklenil je roke in zaprosil s tihim, vročim glasom:

"Leonora, še vedno te ljubim!... Preklni me, Leonora, toda beži z menoj... Ogrel ti bom srce... zdrnil bom tvojo dušo..."

Saizuma je udarila v strahoten smeh.

"Moje srce?" je dejala. "Ali mar ne veste da je ostalo v cerkvi in da ga je škof z nogami poteptal..."

"Pojdiva!" je mrko rekel kardinal. "Hočem, da greš z menoj!..."

Zmočjo, kakršno imajo samo blazni, se mu je ciganka izrgala iz rok in kriknila s presunljivim glasom:

"Jean de Kervilliers! Ti me kličeš? Česa hočeš od mene?... Oh, oče, moj oče, kje si?... Molčite, vsi molčite! Pozvonilo je... evo prekletega, ki dviga zlato monštranco da blagoslovi kristjane..."

Turoben jek se je izvil iz kardinalovih prs.

"Prekletega!" je zamrmral. "Da, prekletega! Kako ne bi bil preklet..."

Pobegnil je kakor izobeneč in pogubljenec. Tedaj si je vitez obrisal znoj ki mu je curljal po čelu.

"Pojdiva", je rekel in prijel Karla za komolec, "beživa iz tega samostana, kjer je še zrak dušeč od prekletstva".

Karel pa je bolesto zmajal z glavom ter pokazal na Saizumo.

"Njena mati!" je zamrmral mladi mož.

"Ciganka — blaznica!... Da, razumem vas..."

Tedaj je Pardaillan stopil k Saizumi in vprašal:

"Ali me še poznate, gospa?" Blaznica ga je čudno, zvedavo pogledala.

"Ne," je dejala. "A kaj meni mar, kdo ste..."

"Ali hočete iti z menoj, gospa?" je mehko povzel Pardaillan.

Saizuma je pozorno uprla vanj svoje blodne oči.

"Rada", je dejala naposled. "Ničesar takega ne vidim v vašem obrazu, da bi se vas morala batj..."

"Pojdiva tedaj..."

Pardaillan je položil cigankino roko v Karlovo desnico in je krenil naprej...

Baš tedaj je prihitela k vrzeli sestra Marijangela. Pogledala je v daljo, a videla ni nikogar. Toda Marijangela je bila trdovratnica in se je brzo spustila po griču nizdoli. Ko se je približala pariškemu obzidju, je v svoje zadoščenje uzrla skupino, ki je pravkar stopila skozi Montmartrska vrata; sredi te skupine je takoj spoznala ciganko Saizumo.

Sestra Marijangela je stekla za temi ljudmi, kar so ji dale kratke noge. Od daleč jim je sledila skozi mesto prav do ulice Saint-Denis. Nihče je ni opazil, zakaj vse ceste so bile polne razburjenih množic in oboroženih mešanov, ki so kričali:

"Smrt hugenotom!..."

In zdajci je videla, kako so Pardaillan in njegovi spremljevalci zavili

v gostilno, ki ji je bila neznana. Ker je bila nepismena, ni znala čitati levega poveska nad vrati gostilne. Vprašala je neko žensko, ki je prišla mimo.

"Vedeželvalka... dobro!..." je zamrmraa trudeč se, da bi ohranila ime v spominu.

Sestra Marijangela je nekaj časa hodila pred hišo sem ter tja in premišljevala o svoji prigodi. Ali naj o govori neznance, kakor se je bila namerila?... S tem bi lahko zaslužila veliko denarja, a utegnla bi si tudi nakopati opatišm srd. Spomnila se je neke sestre, ki je od gladu in strahu umrla v samotnem zaporu. In vprašala se je, ali ne bi mogla najti načina, da se ogne take usode, ne da bi žrtvovala dobiček ki se ga je nadejala.

"Ze vem!" je rekla sama pri sebi. "Vsekako je opatici veliko do tega, da ne izgubi te vražje ciganke izpred oči. Ako pridem k njej in ji povem, kam se je zatekla s svojimi spremljevalci, mi deset zlatnikov ne uide!"

Jadno jo je mahnila domov in k opatici. Klavdina de Beauvilliers, ki je bila tik poprej odpravila Belgodera in je v tem trenutku končavala nekakšno pismo, je pazno poslušala njeno poročilo. Nato jo je pohvalila in zamrmrala sama pri sebi:

"Ali si morem želeti boljsega sla? Marijangela je zanesljiva in zvesta..."

Tako misleč je dodela svojemu pismu dolg pripisek. Ko ga je zapečatila, se je obrnila k Marijangeli, rekoč:

"Veliko uslugo ste nam storili, draga sestra. Vaša zvestoba ne more ostati nepočlašena."

Marijangela je pobesila oči, da bi skrila pohlep, ki je vzplapolal v njenih drobnih ržnih očeh.

"Vzemite to pismo" je nadaljevala

DANES JE PA NA VRSTI SAN MARTIN!

Lepa reč! Skoraj sem se nameril, da jo urežem peš doli proti San Martinu. Pa me je že klical "Lacroze". Naj dobi groš! Res sem potreben sprehoda, toda čas je pa tudi dragocen. Pol ure pridobi!

Tako sem mislil, pa sem se zmotil. Tramvaj je bil menda tistega groša tako strašno vesel, da je samega veselja skočil s tira... In ni kazalo sedaj drugače, kot vzeti "11"...

Pa mi je le narobe prišlo, ker sem orientacijo zgubil. Nadlegovati ljudi na vsak korak za informacije je sitno. In tako sem na dobro srečo stopal v doslej meni še nepoznani San Martin, kjer tudi živi precej Slovencev.

Žive. To je res. Toda kje? Tega nisem mogel izvedeti in le po dolgem izpraševanju sem prišel do enega naslova, kateremu pa tudi nisem kdo ve kaj zaupal.

Stopil sem v almacen. Kje da je ulica Fr. Hué, sem povprašal. Je ni. Tukaj ne... Takih odgovorov je človek vajen. Bo menda treba spet prav na policijo, kot oni dan v Villa Ballester.

Pa sem poskusil srečo pri neki garaži. Automobilisti že bolje vedo za ulice; in sem res kmalu imel točen odgovor, da bo treba še iti kakih 10 kvader.

Res! Prav. Sedaj že vidim, da je točno! Tu je igrišče, o katerem mi je govorila oseba, ki mi je dala naslov.

Točno. Številka odgovarja. Preden sem se odločil, kam naj vtaknem notes, ki sem ga držal, da zaploskam, že slišim za seboj: "Dober večer, gospod Janez!" Vsekako sem bil bolj začuden jaz nego ženska, ki me je pozdravila.

Bila je znanka od nekega krsta na Paternalu.

"Saj smo vas že davno čakali, pa vas le od nikoder ni. Seveda, mi v San Martinu smo zadnji", je smehljaje menila.

"No, gospa. Tako na ta zadnji konec se pa nikar ne postavljajte. Vidite. San Martin je čakal name, jaz pa njega. A sedaj sem tu in,

čas Bogu, vidim, da so tukaj krščene duše."

"Seveda smo, in še precej naš je je nadaljevala ona in imenovala imena poznanih. Za ulico pa seveda... "Za hišo vem, kje stoji, numara pa?... In s čim naj postrežem? Morda s "ta kratkim"? En štamperec?"

"Ne bilo bi napačno", tako sem presodil in odgovoril.

Moral sem dalje, da še koga poiščem.

Soseda Roza je seveda že vedela za novico in mi je kot stare znancu stisnila roko, čeprav se še nisva doslej srečala.

"Teden za tednom beremo v Slovenskem listu, kako delate obiske. Na nas ste pa kar pozabili, kajne! Tako je nadaljevala in me vodila po hodniku prijazne hišice.

"Škoda, da je že noč", sem menil. "Tako prijazne hišice imate, da bi človek kar kako sličico vzel s seboj za spomin in za naše liste. Cel dan nosim aparat s seboj, pa se še spomnil nisem nanj."

"In kaj je kaj novega gospod? Kako bo pa v Lurdesu zadnje majnikovo nedeljo? Če vam pevk manjka, eva nas. Midve s Pavlino sva kar na razpolago. To so bili časi, ko smo prepevali v Gabrovcu. Moj oče je bil tam organist."

Lepi časi so bili nekoč, tako se je pletel razgovor dalje, toda tudi tam ni sedaj več tega, kar je bilo. Vsak vrabec lahko čivka po svoje, nam pa po slovensko branijo...

"Kaj pa v nedeljo 23. maja, ko bo maša za pokojnega Lojzeta Bratuža? Ali boste kaj prišli na Paternal?"

"Siromak ta Lojze. Pri nas ga seveda nismo poznali, ker smo od tržaške škofije; toda slišali in čitali smo pa mnogo od njega", je menila gospa Pavla, ki je doma iz Zgonika. Če bo le kako mogoče, pridejo kaj blizu. Človek je res srečen, če lahko spet sliši slovensko pesem in besedo. Saj tukaj smo tako kot divjaki, ki se samo za kruh vojskujemo, da drugega nič ne mislimo."

res sovražiš, zakaj ga ne iščeš?... Mar se ga bojiš..."

Maurevert je prebledel; preden pa je nael odgovor je vstopil Guisev sobar in je prijavil Bussija-Leclerca, guvernerja Bastilje.

"Naj pride, le naj pride! Tudi on ne more videti Pardallana živega; pomagaj nama bo..."

"Visokost", se je oglasil Bussij-Leclerc, ki je slišal vojvodove besede, "ne samo da ga ne morem videti živega; še mrtvega bom sovražil!"

"Ne reponči se preveč, ubogi križani!", je porogljivo vzkliknil Guise in udaril v brezčuten smeh, "ko te še zdaj v duhu vidim kako si vjvel na vetrnici! Bogme veselje te je bilo gledati... In pa Mainevilla!... Ali sta tuhla... Nu, nikar ne škriplji z zobmi, saj veš, kdo te je odvezal! Onesvestil si se v mojem naročju, vseh junakov junak!..."

"Hoj, Visokost, rad bi vas videl v takem položaju!"

"Tedad si hudo zameri Pardallanu?"

"Sem. Ampak najbolj to, da me je premagal. O, zdaj poznam njegovo ukano: učim se je po deset ur na dan. Kadar se drugič srečava, gorje mu!"

"Ali si uverjen da bi ga zdaj premagal?"

"Kakor gotovo vidim vašo Visokost pred seboj. A to, da vas vidim, me domišlja čudnih stvari, ki sem vam jih hotel povedati. Pariz je spet ves iz uma, Visokost."

"Pravi! Kaj pa še hočejo?"

"Kralja hočejo, Visokost!" je odvrnil Bussij-Leclerc in strmo pogledal vojvodl v oči.

"Kralja!" je zagodrnjal Henrik Guiski. "Imeli so ga, pa so ga zapodili.

"Ako veš, da je v Parizu, in ako ga

Tako se nam je pletla beseda dalje, ko smo med tem pokusili, kakšno vinsko kapljico so pridelali iz domače brajde. Seveda, pravi Kraljevi, ki so sredi vinogradov rastli — če že skal ni mogoče pričarati iz te zemlje, vsaj trta jim je prijeten spomin na dom.

Toda, treba je bilo naprej. Spet so me prijazno sprejeli. "Videla sem vas, ko ste šli. Zdelo se mi je, kdo je, toda gotova pa le nisem bila. Kar klicala bi vas, če bi se človek ne bal kake nevsčnosti. Zares nam je veselje, da ste se spomnili tudi na nas, ki se nam zdi, da smo že čisto na koncu sveta."

"Vsaj enkrat bova trčila na zdravje, gospod nunc", je menil gospodar, "če že odklonite vse drugo". Zmenili smo se še to in ono. Nato spet dalje.

Prijazno so mi odprli pri Vidmarjevih, kjer so bili pravkar povečerjali.

"Tako s strahovi in večami prihajam, pa menda se me ne boste ustrašili", sem se opravičeval.

"No, za nas ravno prav. Saj prej tako ni časa za besedo. Se je treba salabolsko gnati, da človeka ne postavijo na psa. Skoraj bi bilo treba noč in dan gnati žago in sveder... To je dobro, d so sinovi pridni in skrbni", tako je menila mama.

"In Duhovno življenje? Kako je pa s tistim? Ker so mi rekli, da

KROJAČNICA MOZETIČ

Nudi cenj. rojakom veliko izbero vsakovrstnega blaga za zimске obleke in površnike, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin.

Prepričajte se!

Sebastjan Mozetič
5019 - OSORIO - 5025
BUENOS AIRES
(PATERNAL)

stane 5 pesov, sem poslala nazaj. Pet pesov, to je denar... Sedaj so nam pa še Slov. list ustavili. Morda res ni plačano. Toda, saj veste, kako je. Človek ima polno glavo skrbi. Če bo kdo prišel iskat, bo že dobil, kar mu gre, tako se pa res kar zanemari. Novice že tako zveemo iz argentinskih dnevnikov. In potem še ta neprilika, da pride vedno šele po nedelji..."

"Veste, mamica, vse je nepopolno na svetu in bi bil čudež, če bi naše siromašno časopisje bilo brez pomanjkljivosti. Gotovo je pa to, da če se boste bralci živo zanimali za list, potem je to izdatna pobuda za uredništvo in upravo, ki svoje delo z vse večjim veseljem in zato tudi v večjo korist vršijo." Tako sem agitiral. "Saj vem, da bi bili mi vsi nad vse veseli, če bi imeli tukaj častitljiv časopis, močna društva in lepo versko občino... Za vas sicer nekoliko daleč, pa bi vendar vsak vsak čas vedel, kje je kaj po slovensko; toda to je tista smola, da je premalo tistih, ki se za te stvari tudijo, vsi drugi pa

le čakajo in... zabavljajo, da se nič ne naredi."

"Ko bi človek ne imel sam toliko svojih skrbi, ki mu še spanje vemo! Ko je pa za življenje tak boj! In pa, še eno vam povem: ko bi le bili naši v Buenos Airesu malo bolj edini med seboj! Ni le naša pozabljivost, še več je krivo tisto prerekanje in nasprotovanje v mestu, da smo mi zunaj postali brezbržni za vse. Hvala Bogu, da se sedaj kaže nekaj na bolje in tako bomo tudi mi spet dobili dobro voljo. Treba je pa tudi, da se za nas kaj pozanimete. Saj je tu pri nas prav lepo. Samo v dežju pa nikar ne hodite v to našo packo."

Noč je bila že davno, pa še sem trkal na vrata kakor kolednik. Še smo trčili, besedo rekli v marsikateri hiši nazadnje je pa seveda bilo tako, kot v evangeliju, ki se bere križev teden: Moji otroci so že z menoj v hramu, ne morem vstati... In če je treba vstati, ko še zvezde svetijo pot, je ob devetih že treba k počitku.

Hladnik Janez.

Krojačnica "Pri Zvezdi" v ULICI TRELES 2642

(eno kvadro od postaje "La Paternal")

Vam nudi svojo najboljšo potrebo ter Vam sporoča, da ima v svoji krojačnici na razpolago in ogled veliko izbero razvrstnih oblik in površnikov.

VOLNE NE OBLEKE od \$ 48 do \$ 110
VOLNE NE SUKNJE od \$ 52 do \$ 125
HLAČE "FANTASIA" od \$ 8 do \$ 25
OISOENJE OBLEKE IN LIKANJE \$ 2.—

Sprejemam vsakovrstne prave obnošenih oblek!

DELO PRVOVRSTNO — BLAGO TRPEŽNO — CENE ZMERNE
Obiščite me in se bodele sami prepričali! — Rojakom se priporoča
Lastnik STANISLAV MAVRIČ

opatica. "Gospa, ki ji ga poneset vas bo nagradila bogateje in laglje od mene; saj veste, sestra da sem siromašna z vami vred... Toda pazite, draga, da ne izgubite moje poslanice ali da vam je spotoma kdo ne vzame; ne sreča ki bi s tem zadela ves naš samostan, bi pala pred vsem na vašo lastna ramena."

Marij Angela je vzela pismo in ga je skrila v medrije, češ:

"Semkaj ne bo nihče segel ponj!"

"Gotovo ne!" se je nasmešnila Klavdina.

Sestra Marij Angela se je neutegoma vrnila v Pariz in je tam ubrala pot, ki jo je opatica točno določila v svojem navodilu. Kakor smo že omenili, je bila nepismena. Da je umela čitati, bi bila lahko razbrala naslov:

"Gospo princesi Favsti — v njenem dvoreu..."

XXVIII.

Vojni svet.

Plemstvo, ki mu Guiseva brezdelnost ni šla v glavo, se je začelo vznemirjati. Sepetali so, da vrhovni poveljnik Lige izdaja skupno stvar. Najbolj drzni so zatrjevali, da so bili boji na barikadah samo ukana, s katero je hotel vojvoda zadati Henrikku III, strah. Guise, ki je tako pokazal kralju svojo moč, je zdaj očitno mislil na to, da bi ga spet privedl v Pariz in bi za to dobil od njega podkraljevsko čast v kakih pokrajini. Tako govoriče so se širile med tisto gospodo ki se je najbolj izpostavljala zanj.

Meščani, ki so bili še bolj od plemstva zavežovani v Guisa, sicer niso mrmrali, toda zbirali so se oboroženi po ulicah češ, da morajo biti pripravljene; razburjenje je naraščalo in je

doseglo svoj višek baš dan po tem, ko je sestra Marij Angela prinesla Favsti opatično pismo.

Tisti dan okoli štirih popoldne je bil Henrik Guiski z Maurevertom v svojem kabinetu. Vojvoda se je malo menil za vznemirjenost Parizianov, vedoč, da mu je treba samo izpregovoriti, pa mu bo narod verjel kakor Mesiji. Toda bil je mrk in slabe volje. Molče se je izprehajal po širni, bogato opremljeni sobani. Z glavo pobešeno na prsi in z rokami sklenjenimi na hrbtu je raztreseno poslušal Maureverta. O vsem je pripovedoval, o vsem mu je poročal: kako v Parizu vre, kaj mrmra nestrpno meščanstvo in kaj šepetajo nezaupni plemiči, celo z imeni mu je postregel... Edino, česar ni povedal in česar tudi vedel ni, je bila usoda Violette, ki je neprestano begala vojvodove misli. O ljubezni, ki je v tem trenutku izpodirvala vsa druga zanimanja Henrika Guiskega, je molčal.

Vzlic svoji raztresenosti pa je Guise mahoma prisluhnil in obstal pred Maurevertom, ko je ta izrekel neko ime.

"Pardallan?" je dejal. "Nu, ali si ga našel? Ali veš, kod se skriva?"

"Na žalost ne, Visokost."

"In angoulemeški bastard?"

"Kadar najdemo Pardallana, Visokost, primemo Karla obenem z njim."

"Gotovo sta pobegnila iz Pariza..."

Maurevert je obupno zmajal z glavvo.

"Dokler bom jaz v Parizu, bo tudi on!" je zamrmral...

Vojvodove oči so se togotno zaiskrile.

Vem, vem, kaj hočeš reči. Mene hočejo jeli?... Naj čakajo saj čakam tudi jaz!"

"Da bi laglje potrpeči, se zabavajo po svoje to je, mi drugi jih moramo zabavati."

"Kako zabavati?..."

"Obljubil sem jim, da obešimo Fourcaudki", se je zarežal Bussij-Leclerc.

Fourcaudki sta bili hčerki prokuratorja Fourcauda, ki so ga dva meseca pred kraljevim begom vrgli v Pastiljo kot krivoverca; videč očeta uklenjenega, sta jeli vpiti, da sta tudi onidve nove vere; zato so ju taktisto vlekli v Bastiljo, kjer je oče kmalu umrl od tepenja in muk.

Ko so ju pozvali, naj se odpovesta evangelijski veri, češ da ju potlej izpuste na svobodo, sta Foucaudovi hčerki odgovorili da rajši umreta. Mladša, sedemnajstletna Ivana je bila tako lepa, da bi bila spravila svetnika v pekel; njeni sestri Magdaleni je bilo dvajset let.

"Obljubil sem jim Foucaudki", je povzel Bussij-Leclerc. "Pravkar jih je prišlo do deset tisoč razsajat pred Bastiljo, pa sem jih vprašal, kaj hočejo."

"Krivorski Fourcaudki hočemo obesiti in sežgati!" so se odrezali vsi v en glas.

"Naj jih obesijo v božjem imenu!" je zamrmral Guise.

"Prav to sem jim rekel, Visokost. Jutri zjutraj se bosta cvrli Fourcaudki na grmadi; poprej ju seveda obešimo."

"In kaj je bilo nato?" je naveličano vprašal Guise.

"Nič ni bilo. Ko sem jim to obljubil, so se mirno vrnili", je rekel Bussij-Leclerc.

"Gospod de Maineville prosil vašo

Visokost da bi ga sprejeli", je javil sluga tisti mah.

Vrata so se spet odprla. Sosednja dvorana je bila polna oboroženih plemičev, ki so napeto čakali ukrepov svojega voditelja in gospodarja. Maineville je vstopil in molče počakal vojvodovega odgovora, kakor da stoji pred pravim vladarjem.

"Govori", je rekel Guise. "Kaj nam imaš povedati?"

"Visokost, povedati imam to da se opaža po mestu čudna vznemirjenost."

"Ti tudi?... Podobna sta si z Bussijem kakor oni dan na vetrnicah!..."

"Visokost kakšna je podobnost med Bussijem in med menoj, ne vem; vem pa to, da hočejo Parizani..."

"Kralja" ga je prekinil Guise; "slišal sem že."

"In od nestrpnosti se jih loteva žeja... Divja žeja, Visokost, ki hoče rdeče pijače! Kadar jame Pariz kriati ga utolaži samo kri."

"Naj mu je dadi!" je rekel Guise. "Jutri sežgemo Fourcaudki."

Guise se je zamislil. Med tem pa je tretji vstopil sluga in je podal vojvodl pismo. Ko ga je ta odpečatil in prečital, mu je zaigral na obrazu bleđ nasmeš.

"Imamo ga!..."

Pismo mu je pisala Favsta... Obveščena po Klavdini de Beauvilliers, je naznanila vojvodi, da se Pardallan in Karel Angoulemeški mudita v Parizu.

"Jutri vam točno označim kraj, kjer lahko primete tega človeka," je pripisala na koncu.

(Nadaljevanje).

ZANIMIVOSTI

ZEMLJA SE BO OHLADILA

**Nova ledna doba v nekaj tisoč letih
Mraz spreminja obličje zemlje**

Pred časom je neki angleški geolog s sodelovanjem nekaterih astronomov izračunal da je zemlja ta čas nekako v sredini med dvema lednima dobama in je v kakšnih 6000 do 7000 letih računati z močnejšo ohladitvijo zmernege pasu na severni zemeljski polovici. Astronom Drayson je celo izračunal da sledijo premiki zemeljske osi, ki imajo za posledico ohladitev oziroma ogretje poedinih predelov zemlje, nekemu ritmu, ki obsega 15.800 let.

Napovedi bodočih lednih dob so bile doslej združene vedno s prilično žalostnimi predstavami o usodi vsega živega. Praktični eksperimenti pa v marsičem nasprotujejo teoretskim domnevam. Pred Narodno geografsko družbo je pred kratkim ameriški biolog dr. Viktor Jollos predaval o vplivih kozmičnih žarkov in mrazu na življenje. Pri tem je uporabil zanimive posledke, ki so jih zbirali v zadnjih letih s poleti balonov s posadkami in brez posadk v stratosferi.

Teh poletov so se udeleževala ve-

dno posebno občutljiva živalska in rastlinska bitja, pa so lahko na njih opazovali učinke kozmičnih žarkov. Pri poletu balona Explorer II. so vzeli nekoliko kozarcev takozvanih bananskih muh s seboj. Nekateri teh kozarcev so izpostavili odprte soncu in kozmičnemu žarenju, drugi so bili skrbno zaslonjeni in zaprti. Vse muhe so poginile zavoljo mraza. Važno pa je bilo, da so mogli jaja in ličinke teh muh s skrbno nego spraviti do razvoja.

Pri muhah, ki jih je umoril mraz, in sicer tako pri zaslonjenih kakor pri nezaslonjenih, so se pokazale neke spremembe. Te spremembe so bile takšne, da je bilo mogoče sklepati, da je bil vpliv mraza na muhe, jajčeca in ličinke dosti važnejši in večji nego vpliv kozmičnih žarkov. Sedaj bodo raziskovali vplive mraza in kozmičnih žarkov na ličinke in jajčeca iste vrste muh, in sicer v ločenih okoliščinah. Že prej je uspelo izzvati z mrazom določene spremembe pri bitjih na zemlji. Toda višinski mraz, ki je pri omenjenem stratosfernem poletu vplival lahko nezmoteno štiri do pet ur, utegne, kakor vse kaže, povzročati še vse drugačne spremembe. Po dose-

danjih opazovanjih bi bilo sklepati, da more ohladitev določenega dela zemlje, torej nova ledena doba, dosti lažje spremeniti obraz sveta in njegovega življenja nego nekaj močnejši vpliv kozmičnih žarkov, ki prihajajo od zvezd neprestano na našo premičnico.

JEZIK, KI IZUMIRA

Čilski listi so naslovili pred kratkim poziv na oblasti in znanstvenike, da bi v zadnjem trenutku rešili jezik patagonskih domačinov popolnega izumretja.

Patagonija je najbolj južni konec Južne Amerike, ki ga je odkril l. 1519. Magalanes. Le malo belokožcev živi tam. Prebivalstvo sestoji povečini iz prvotnih domačinov, ki se preživljajo z živinorejo. Umljivo bi bilo, če bi njih jezik izumiral zato ker bi bil pretežak. Resnica pa je nasprotna. Ta jezik je menda najpreprostejši na svetu in obsega vsega skupaj kakšnih sto izrazov, ki se tvorijo zelo enostavno. Baš zavoljo svojega revnega besednega zaklada pa menda izumira. Domačini vsekako rajši občujejo po špansko med seboj.

ZOBOZDRAVNIKA

**Dra. Samoilović de Falicov
in Dr. Feliks Falicov**

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo.

Poštne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

KROJAČNICA

"GORICA"

Vam nudi vsakovrstno blago za obleke in povrnike po najnižjih cenah Delo prvotno.

Se priporoča rojakom

FRANC LEBAN

Warnes 2191
Buenos Aires

SNEG PO STO LETIH

Splošno začudenje je zbudil meseca marca sneg, ki je padel v Kairi in okolici. Termometer je padel na 2 stopinji Celzija pod ničlo. Mnogi domačini, ki niso bili nikoli po svetu, so ob tej priliki prvič v svojem življenju videli sneg. Zadnjič so imeli v Egiptu sneg l. 1835. Takrat je snežilo v Aleksandriji, Rosetti in Asfelu.

KAKOR V FILMU

Bazburljiva epizoda zaradi dediščine švedskega otroka se je odigrala na zemunskem aerodromu Beograjski policiji je soproga znane švedskega odvetnika in delavskega voditelja Helihusa prijavila, da ji je nekdo ugrabil njenega 12letnega sina Rangiarja. Deček je šel k nekem čevljarju, da bi prevzel tam popravljene čevlje, in se ni več vrnil. Mati je policiji izrazila sum, da so ji sina ugrabili njeni najožji sorodniki. Po vsem Beogradu so iskali dečka in v zadnjem trenutku so policijski organi prišli za materjo ugrabljenega otroka tudi na zemunski aerodrom. Tam je bil že pripravljen za start potniški avion nemške zrakoplovne družbe. Iz aviona se je slišal krik nekega dečka in policisti so takoj ukazali, naj se letalo ustavi. Pilot je ustavil motor, deček pa je skočil v naročje svoje matere. Takoj za njim pa se je pojavil neznan gospod, ki

je hotel dečka spet odnesti v avion. Policija je moža legitimirala in izkazalo se je, da je to brat žene, kateri so bili ugrabili otroka. Brat je sestri sledil iz Švedske v Dalmacijo in potem v Beograd. Pred letom se je njegova sestra ločila od svojega soproga, švedskega štabnega oficirja ter se poročila z odvetnikom Helihusom. Njena mati je privoila v ločitev zakona pod pogojem, da bo postal mali Rangiar dedič vsega premoženja, ki ga ima njegova mati od svoje rodbine. Ločitev zakona in nova poroka pa seveda nista bili odvisni od pogojev matere, oziroma stare matere in so zdaj najožji sorodniki hoteli po vsej sili dobiti dečka-dediča velikega premoženja pod svoje skrbstvo. Mati se je z otrokom umaknila v Dalmacijo, od tam pa se je zatekla v Beograd, ker ji je sina ugrabil njen brat, ki je oficir švedske mornarice. Po pretresljivi sodni na zemunskem aerodromu je beograjska policija zadevo rešila na ta način, da je najdenega sina ne glede na vse ugovore izročila materi.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah.

Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje **MARKO RADALJ**
Facundo Quiroga 1275 in 1407
DOCK SUD

Agencija

PUTNIK

SAN MARTIN 345/I
BUENOS AIRES
U. T. 31 - 8759

Samo pri nas dobite najceneje ladijske listke

Prodaja listkov za Jugoslavijo, Italijo in vse druge dežele. Vsakemu potniku preskrbimo kabino in druge ugodnosti. Preskrbimo popolnoma brezplačno tudi vse potrebne dokumente.

Ako rabite kake dokumente, prevode ali pravno zaščito, obrnite se na

AGENCIJO "PUTNIK"

Lastnik: Anton Kolungja

CARIČIN LJUBLJENEC

Zgodovinski roman

Nadaljevanje 34.

Na robu gozda pa je stala mlada, lepa žena ter gledala na razsvetljena okna dvorca in se zlobno zasmejala.

"Le igrajte, le veselite se in plešite", je govorila Elizabeta Voronova. "Saj plešete na vulkanu!"

"Pugačev in Livija z ene strani, Orlov z druge, in jaz Elizabeta, med njimi — mi te bomo uničili, Katarina!"

Elizabeta pohiti k kipu Petra Velikega, dvigne desno roko in vzkligne:

"Čuj me, Peter Veliki! Čuj svojo uničeno, starto vnukinjo! — Tvoje-mu potomecu so ugrabili prestol! — Jaz, ki sem ponosna, da sem iz rodu Romanovih, ti prisegam pri tvojem svetem spominu, da bom uničila to tujo ženo, ki je ugrabila ruski prestol!"

"Zadela jo bom v sree, kjer je najbolj občutljiva! Ugrabiti ji hočem moža, ki je moj! — Maščevanje! — Pomagaj mi v tem boju! Pomagaj mi, da bom zmagala!"

Skoz oblake je posijal mesec. Svojo blede luč je položil na ogromni marmornati kip velikega ruskega carja, in bilo je, da je ta blagoslavljajoč iztegal svoje roke na svetlo obsijano glavo Elizabete.

37. POGLAVJE
Pugačev

V mesto in trdnjavo Orenburg, ki je stala na meji evropske in a-

zijske Rusije je prišel nov guverner.

Bil je to knez Daškov, katerega je poslala carica, da odtod upravlja Sibirijo.

Novi guverner se je vselil v trdnjavo ter si jo preuredil po svoje. Bil je vajeen vele mestnega življenja, zato ga je bivanje v pusti Sibiriji zadelo težje, kakor pa je bilo videti.

Toda ni se drznil upreti se caričinemu ukazu, ker je vedel, da ga doleti potem še težja kazen.

Knez Daškov je bil od početka svojega bivanja v Orenburgu skrajno slabega razpoloženja. Bil je razdražljiv in surovejši, kakor kdaj prej.

Ko je knez Daškov prevzel poveljništvo v Orenburgu, je razpolagal z nad šest tisoč vojaki, konjenico in topništvo. Mesto je imelo dovolj hrane, zgradbe pa so tudi bile v najboljšem stanju. Prebivalci so bili mirroljubni meščani, ki so se po največ bavili s trgovino.

Knez Daškov ni nikoli mislil, da bi mogel priti trenutek, ko bo treba braniti mesto pred kakim napadom.

Ze prve dni njegovega bivanja v mestu, se je šepetalo o stvarih, ki niso vznemirjale samo mirne meščane, temveč tudi guvernerja samega.

Glasniki so javljali, da se kozaki v pustinji upirajo. Pripovedovali so, da je prišel človek, ki se izdaja za carja Petra III., Katarininega soproga, ki je bil po svoji kratki dobi vladanja ubit v Robšu.

Ta človek je pripovedoval, da se

mu je posrečilo iznebiti se svoje žene, da je bil nekaj časa skrit, zdaj pa da je nastopil v javnost, da si pribori svoje svete pravice in da se krona s krono Romanovih, ki pripada samo in edinole njemu.

To vest so prinesli prvi trgovci, ki so s karavanami prišli v Orenburg.

Zdaj vidimo kneza Daškova v elegantni delavni sobi v trenutku, ko mu pripoveduje stvar sivolas trgovca vesti, ki jih je pravkar čul.

"Kar mi pripoveduješ, prijatelj Radin", spregovori Daškov, "zveni kakor pravljica. Da bi ne vedel, kako dober, star in pošten trgovec si, da bi mi moji uradniki ne dali o tebi najboljšega spričevala, vrgel bi te v ječo, ker si se drznil širiti lažne vesti."

"Gospod guverner", poroče starec, gladeč si mirno svojo dolgo, sivo brado, "če le ena moja beseda ne odgovorja resnici, kaznujte me! Komaj sem si srečno rešil lastno življenje in sem hvaležen Materi Božji, da sem spet v Orenburgu in ne med onimi ljudmi!"

"Poročaj mi še enkrat", mu ukaže Daškov, "in sicer obširneje. — Kaj ste videli? Kaj veste?"

"Gospod", odvrne trgovec, že štirideset let se ukvarjam s trgovino v stepi. Bil sem s svojim sinom že tri tedne na potovanju, in sicer v onih krajih, kjer stanujejo uralski kozaki. Hodili smo od plemena do plemena ter kupovali konje. — Tako smo nekega dne dospeli do kozškega hetmana Čike.

"Stari Čika je že dolgo naš dober prijatelj in vedeli smo, da nas

bo lepo sprejel. To pot pa nas je sprejel s posebnim veseljem. Objel me je z besedami:

"Prišli ste prav k pravemu času, da proslavite z nami veliko slavnost. Kakor se boste spominjali, me je pred nedavnim zadela težka nesreča. Moja hčerka Livija je nekega dne izginila. Ukrali so jo, in nam ni bilo mogoče priti lopovom na sled.

"Zdaj pa se je vrnila živa in zdrava. Utekla je razbojniku, ki jo je ugrabil radi njene lepote.

"Na to svečanost niso prišli samo ljudje nejkovega plemena, temveč tudi poslanci vseh plemen uralskih kozakov.

Vino je teklo, plesali so, samo kraljica slavnosti, lepa Livija je bila brez fanta. Ali naenkrat vzklikne radostno: "Glejte ga, oče, Jemelijan prihaja!"

Veselo objame svojega očeta in reče: "Vedela sem, da ga grof Orlov ne bo mogel obdržati v verigah! Ukrotil bi prej najdivjejšega stepskega konja!"

"Črez nekaj trenutkov prijezdi mladenič, skoči iz sedla in objame Livijo.

Bil je črnih las, močan in lep. Obrne se k staremu Čiki, stisne mu desnico, kozaki pa se zbero s vseh strani okrog njega.

"Vprašal sem Čiko za njegovo ime, pa mi je odgovoril, da se imenuje Jemelijan Pugačev."

"Pugačev?" vpraša knez in prezirljivo pljune. "Surovo ime! Tako se more imenovati res le kozak!"

rake. Nekdo vtakne glavo v moj šotor in šepne:

"Vstanite kozaki, pridite k trem svetim hrastom! Tam vas pričakuje Pugačev, rešitelj in maščevalec!"

"Prizor je trajal samo trenutek, toda vendarle sem spoznal onega, ki je govoril te besede. Bil je Pugačev sam!"

"Po vsem menda ni vedel, da so v našem šotoru trgovci, temveč je mislil, da so v njem kozaki. In sestanka sem se udeležil tudi jaz.

Oblekel sem kozško nošo, ki sem jo našel v svojem šotoru, vzel orožje in stopim ven!"

"Noč je bila jasna in ni mi bilo težko najti pot. Ko sem prišel do treh svetih hrastov, je bila vsa vas že zbrana. Poleg moških so prišle tudi žene. Pod srednjim drevesom je stal Pugačev. Zdelo se je, da je pravkar končal nagovor, ker mu je obraz še plamtel ves v ognju. Zbrana množica je bila popolnoma pod njegovim vplivom. Kozaki so klicali njegovo ime in na stotine rok se je dvigalo v njegov pozdrav."

"Stal sem skrit za drevesom, kar pa sem videl, me je navdalo z grozo in trepetom. Povem vam vse v nekoliko besedah.

"Rekel je kozakom, da je končno prišel čas, ko jim sme povedati, o čemer je moral doslej molčati:

"Živel da je doslej med njimi kot navaden kozak, da pa je v resnici car Peter III. Katarinin mož. Da ga je njegova žena vrgla s prestola, da mu je uničila življenje, bratje Orlovi pa so ga nameravali usmrtiti. — Tako so ga neke noči napadli v njegovih spalnici, ga po-

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

RAZNO

MARS SE NAM Približuje

Naš skrivnostni nebesni sosed, rdeče žareči Mars, se nam je spet približal.

Dne 19. maja je bil "samo" še 45 milijonov milj oddaljen od zemlje. In spet se zanimajo znanstveni in neznanstveni krogi za staro vprašanje: Ali živijo na tej, nam najbližji premičnici bitja? Skoraj gotovo tudi letošnja bližina te premičnice ne bo rešila dokončno tega vprašanja.

Pet in štirideset milijonov milj je namreč še vedno preogromna razdalja tudi za naše največje teleskope. Tudi v najboljšem primeru, kadar se nam Mars približa na 35 milijonov milj, ne opravijo nič. Sicer pa razdalja (ki znaša lahko največ 60 milijonov milj) za opazovanje samo na sebi nima posebne vloge. Ko je Schiaparelli pred skoraj 60 leti v Milanu odkril "prekope" na Marsu, je bila premičnica celo v dokaj neugodni poziciji in učenjak je uporabljal ne prevelik teleskop.

Vprašanje o življenju na Marsu moramo deliti na dva dela. Ali so na njem ljudje, podobni zemeljskim ljudem? Ali so tam sploh kakšna živa bitja? Prvo vprašanje vsak resen astronom brez mnoge pamišljanja zanika. Podnebne in vse druge prilike so na obeh premičnicah vse preveč različne, da bi mogla tu in tam živeti človeška bitja ki bi si bila vsaj od daleč podobna. Zaman se je pri tem sklicevati na dejstva, da se morejo na zemlji prilagoditi ljudje tudi tako različnim okoliščinam v kakršnih živijo na primer Eskimi ob Severnem tečaju in Hotentoti v Afriki. Razmere na Marsu so vendarle preveč različne od zemeljskih že kar se tiče sestave in gostote ozračja.

Drugo pa je vprašanje ali bi mogla živeti na Marsu dosti nižja bitja. Celó na zemlji poznamo takšna, ki vztrajajo tudi v največjem mrazu in v največji vročini. Ostanje samo še vprašanje "prekopov". Ta izraz je prvi uporabljal Schiaparelli sam, ki je razlagal mnogo tisoč kilometrov dolge in zelo široke proge na površini sosednega planeta za vodne naprave, ki naj bi jih zgradila domnevna inteligentna bitja. Štiri leta pozneje je odkril celo nenavadno dejstvo, da so se nekateri teh "prekopov" podvojili. Ta podvojitve bi zahtevala res nenavadno razvito inženirsko stroko na Marsu, če bi moglo obveljati, da je bila izvedena od kašnih bitij. Človek bi na zemlji ob najboljši volji in z vsemi svojimi tehničnimi pripomočki ne bil sposoben, da izvede podvojitve takšnega obsega v času štirih let. Znanost je zato danes prepričana, da ne gre za umetne naprave, kakor je mislil italijanski astronom, temveč za velikanske dolinske proge, ki se vlečejo preko površine Marsa. Na vsak način pa je na stvari še toliko skrivnostnega, da bo treba še mnogo let dela in opazovanja, preden bomo mogli rešiti to vprašanje — če ga bomo sploh kdaj rešili.

SVINJSKO MESO V OMAKI

Nareži zrezke, jih potolci, osoli in povaljaj v moki. V kozi razbela mast in zrezke hitro na obeh straneh opeci. Nato jih poberi na topel krožnik in pokrite postavi na toplo. V mast pa stresi za vsak zrezek po eno žličico drobno sesekljane čebule in žličico moke in praži toliko časa, da postaneta moka in čebula rjavi. Nato zalij z juho ali z vodo toliko, da dobiš bolj redko omako. Zraven daj še žličico gorčice (mustard) in dobro premešaj. Zdjaj zložiti opečene zrezke v omako in jih duši do mehkega. Preden daš na

mizo, zreži v omako na tenke listke eno ali dve kumarici iz kozarca. Zraven daš dušen riž in, če hočeš, še solato.

SOL ZA SNAZENJE

je najboljša zato, ker ne jemlje barv. Sol še poživi barve! Poskusi kdaj svoje žametasto (in podobno) pohišstvo snažiti s kratčo soljo! Če je kje kaj jako zamazano, pusti, da sol nekaj ur tam leži pred čiščenjem. Sol bo kar črna, ko jo skrtiš proč, a blago bo živo — kakor novo.

KOVINASTE PREDMETE

laže čistiš, če so gorki! Napolni posode itd., preden jih osnažiš, z vrolo vodo ali jih daj v vrolo vodo, potem jih pa osnaži! Fine predmete čisti z mehko ščetko.

Duper Laza iz Vrbovca, srez Daruvar, ki je pred 8 leti prišel v Argentino, a se že od leta 1931 ne javlja več svojim staršem.

ZA KRATEK ČAS

Govornik

"Gospodje, dvignil bom svoj glas, da se bo slišalo po vsej državi, od meje do meje, od severa do juga, od vzhoda do zahoda, da celo še onstran meja..."

Glas iz ozadja:

"Prosim, glasneje!..."

V lekarni

"Prosim praškov za bolhe."

"Za koliko?"

"Kaj jaz vem — najmanj za par sto!"

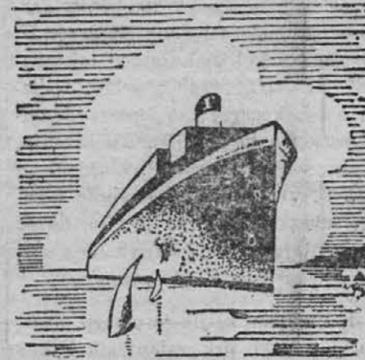
Pri modistki

"Brala sem, da ste dobili pet sto novih klobukov..."

"Da, milostljiva!"

"Ali bi jih lahko pomerila?"

Prekomorska pošta

Iz Evrope dospejo:

- 24. Kosciszko
- 25. Alsina
- 28. High. Princess
- 29. Vigo n Conte Grande

V Evropo odplujejo:

- 26. Almanzora n Formose
- 27. High. Chieftain
- 28. Cap. Norte in Kosciszko
- 29. Pssa. Giovanna

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom
Río Bamba 879 — Bs. Aires

INSTTUTO - DENTAL POPULAR

2261 - Av. SAN MARTIN - 2261

Pregled brezplačno
Sprejemanje od 9—11 ure in od 3—9 pop.

Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—
Nov način in različne vrste stavljanja zob.

Restavrant - Parilla

In pivo za družine (familiar)

FIORDELLI

Pripravno za bankete — Poseben pokrit prostor na dvorišču.
Odperto čez dan in ponoči

Av. SAN MARTIN 2688
U. T. 59-1656

MODERNO ZDRAVILIŠČE V VSAKEM SLUČAJU

Ko čutite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmodernejše zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIC sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah. Izvršujemo tudi operacije. Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.

TALCAHUANO 1060
Ordinira vsak dan od 5. do 8. ure

tegnili iz postelje ter ga skušali zadaviti z vrvjo.

"Toda Mati Božja mi je dala moč", je govoril Pugačev, "in ubranil sem se jih. Skočil sem z okna in pobegnil v temno noč."

"Blodil sem po gozdih v strahu, da mi bodo ubijalci sledili. Toda niso me našli in bil sem rešen."

"Neka siromašna kmetica me je sprejela v svojo hišo, dala mi je obleko svojega umrlega moža in ko sem ji povedal, kdo sem, mi je poljubila roko in je neprestano jokala.

"Odtlej sem živel v stepi in se mudil zdaj tu, zdaj tam, vedno v strahu, da me nekega dne najdejo Katarinini služabniki."

"Kozaki, zdaj pa je napočil trenutek osvete! Nič več nočem živeti tako! Vstati hočem iz groba pozabljenja!"

"Dosljej ste me nazivali Pugačeva, odslej vam ukazujem, jaz, car Peter III., vnuk Petra Velikega — poklekajte pred menoj!"

"Te besede so neverjetno učinkovale na množico. Kozaki so najprej osupli, potem pa so obkolili goljuba, ter ga pričeli objemati, poljubljati rob njegove obleke, in tisoč grl je klicalo v svetlo noč:

"Živel naš car Peter III. — Živel naš rešitelj!"

"Da, vaš rešitelj sem!" je grmel Pugačev s svojim silnim glasom.

"Dosljej ste bili kozaki brezpravni! Bili ste doslej čaršni sužnji! Morali ste se za njo boriti, morali ste prelivati zanjo svojo kri, ona pa vam je vzela vso svobodo. Ugrabljali so vaše žene in hčerke in jih jemali v Petrograd, da so postale

žrtve podlih pohotnežev! — Izrabljali so vas! Povejte, kozaki, ali hočete še dalje prenašati tako stopanje? Ali hočete čakati, da bo tudi poslednji med vami čaršni suženj?"

"Ne, nikdar ne! Dol s Katarino!" zaklicajo kozaki. "Dol s tujo ženo, ki je ugrabila carsko rusko krono! Živel car Peter III. Zanj gremo v smrt!"

"V smrt?" zamrmra knez Daškov. "Te bestije so same izrekle svojo usodo! Poslal bom nanje nekaj vojakov, pa bo kmalu Pugačevu konec! Na večala z uporniki!"

"Gospod", reče starec in dvigne roko, "ne mislite, da je ta pokret malenkost! Bili bi gotovo drugačnega mnenja, da ste videli vse to na lastne oči, kakor jaz!"

"Pobegnili sem k vam", nadaljuje trgovec, svoje pripovedovanje, "ker sem vedel, da ste zvesti in pošteni. — V Petrogradu pa je vse gnilo!"

"Ubijemo jo!" so kričali kozaki. Tudi žene in otroci so pomagali. "Uničimo jo!"

"In jaz vas bom vodil!" vzkli zastavo v zmago! Ne gre nam samo kne lažni car. Ponesti hočem našo za carsko krono, temveč tudi za vašo svobodo!"

"Prigam vam, da hočem biti jaz, Peter III. kosaški car!"

"Nepopisno veselje je navdalo zbrano množico. Tedaj stopi oče lepe Livije, hetman Čika k Pugačevu in ukaže mir. V hipu nastane tišina, da se je moglo čuti padanje listja z drevesa."

"Imenuješ se našega carja Petra III." se obrne stari hetman k Pu-

gačevu: "kljub temu, da smo te doslej poznali pod drugim imenom. Dobro veš, da sem te vedno ljubil, kakor svojega rodnega sina. Najboljši dokaz za to je, da sem ti zapupal svoj največji zaklad, svojo edino hčerko Livijo. — Videl sem v tebi neustrašljivega kozaka, in da so se danes zbrali vsi kozaki, da si izberejo vladarja, jaz bi jim svetoval: Pugačev naj nam vlada in nihče drugi!"

"Toda ti trdiš, da si oni, katerega smrt smo tako dolgo objkovali. Trdiš, da si oni, kateremu so razbojniki ugrabili carsko krono. — Govori Pugačev, kako moreš dokazati svojo trditve? Ali moreš dokazati, da si car Peter III, in da si mož one proklete carice Katarine, katero mi kozaki sovražimo prav tako, kakor smo ljubili njenega moža!"

"Dokaži nam, kar trdiš, Pugačev, ker sicer si sam sebi izrekel smrtno obsodbo, ker si prevaral svoj narod!"

"Razločno sem videl, gospod guverner, kako je Pugačev pri teh besedah prebledel. Toda hitro se je zbral, položil je roko na ramo kozaka in dejal samozavestno:

"Želiš, da ti dokažem? Vse, kar sem rekel, je čista resnica!"

"Pod tem drevesom morete najti dokaz, katerega sem sam tu zakopal!"

"Nekoč so mi dali krog vratu sliko carja Petra Velikega. To sliko je smel nositi samo prestolonaslednik.

"To sliko sem nosil tudi v noči groznega dogodka v Ropši. Pozneje, ko sem se bal, da bi mi mogli

to dragoceno sliko ugrabiti, sem jo zakopal pod to drevo. — Poiščite jo! In ko jo najdete, tedaj mi odgovorite!"

"Stari Čika izvleče nož in prične kopati.

"Pazljivo je čakala množica. Grobna tišina je vladala pri treh svetih hrastih. Zakaj, če se najde pod hrastom slika carja Petra Velikega, tedaj je dokazano, da je Pugačev govoril resnico!"

"Lepa Livija se je vrgla Pugačevu pred noge — njene ustnice so šepetale molitev.

"Stari Čika naenkrat vzklikne — vstane, v roki pa je držal malo sliko, obrobjeno s krasnimi briljantami — Pugačev dokaz.

Množica prične vpiti. Bili so kakor pobesneli. Potegnili so meče in kričali:

"Živel car! — Živel Peter III." "Živel kosaški car!" se je razlegalo po stepi.

"Da, ti si naš pravi car!", reče stari Čika, "povrnili so te grobovi! Bog te je pripeljal v našo sredino. In glej, jaz sam, ki sem dvomil, poklekнем prvi pred teboj, da te slavim in častim!"

"In oče lepe Livije je res pokleknil pred goljufom.

V trenutku poklekne vsa množica pred Pugačevom.

In kakor iz enega grla je bilo čuti vzklik: "Živel naš edini in pravi car Peter III!"

Pugačev je stal nepremično s prekrižanimi rokami. Z žarečimi očmi je gledal na navdušeno množico. Potem se obrne k Liviji, ki je klečala pred njegovimi nogami.

Skloni se k njej in jo dvigne.

"Pokazati vam hočem, dragi moji kozaki, prvi svoj dokaz zvestobe in hvaležnosti napram vam!"

"Res je, da sem še oženjen. Vezi še niso pretrgane s Katarino, ki je s prevaro zasedla prestol. Toda poskus umora, katerega je kriva, me oprošča vseh obveznosti napram njej."

"Katarina je moja sovražnica, prav tako, kakor oni, proti katerim se bomo bojevali. Nič več nima pravice, nazivati se moja soproga." Tedaj vstane najstarejši kozak, ki je bil obenem tudi svečenik, in reče:

"Prav govoriš, car! Med teboj in njo ne sme biti nobene vezi več! Morilka je! — Ti si svoboden, car Peter in po svoji volji si smeš izbrati ženo!"

"Izbral sem jo že!" vzklikne Pugačev in pritisne lepo Livijo na svoje prsi.

"Vidite, kozaki? Ali vam je treba še boljšega dokaza, da vam hočem biti najboljši prijatelj? — Lepa Livija, roža pustinje bo ruska carica!"

Navdušeno je množica pozdravljala Pugačeva in Livijo. Bila sta zares prekrasen par!"

"Pugačev je potem pozval kozake, naj se oborože, da z njim zavzamejo Moskvo, kjer se hoče potem kronati s carsko krono.

Naenkrat pa ga prekinejo besni kriki kozakov. Privedejo predenj nekega človeka, ki se je obupno branil z rokami in nogami.

Človek je imel na sebi krasno uniformo, pa sem takoj opazil, da je ruski častnik.

(Nadaljevanje)